

# កម្មសិល្បៈ

រស្សនាវដ្តី ឡាយដំណឹងខាងលោកសាសនា ជំនាញរស្សនាស្រ្ត បោះពុម្ពផ្សាយ  
អំពីពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

បណ្ណាធិការ ផ្នែកអក្សរសាស្ត្រៈ ហ្វូនដង់តូមន្ត្រី ញ៉ុក - ថែម, បណ្ឌិត ភោ  
ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

បណ្ណាធិការ ផ្នែកដំណឹងលោកសាសនា: ព្រះទេពសត្វា សួរ . ហាយ  
ក្រុមជំនុំព្រះវិទ្ធិបិណ្ឌ ភោពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ



ផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ	ម ញ៉ី រឿង	ទំព័រ
សាស្ត្រាចារ្យ ហ្វូនដង់តូមន្ត្រី	ភិក្ខុប្រគល់សាលាបាលីដ៏ធំខ្ពស់ដល់រដ្ឋាភិបាល ខ្មែរ .....	០
លោក ភីយ-ប៊ុក តាយបញ្ជី	ប្រជុំសុភាសិតអ្នកខិតខំក្រែក .. ✓ .....	៤
លោកអាចារ្យ ឌីញ - ប្រាជ្ញ	ទំនៀមធ្វើស្រែនៅកម្ពុជាក្រោម (កូសាំងស៊ីន) ..	១៧
អ្នកទកញ៉ាព្រះឃ្លាំង ឆង	រឿងភោតកុលកុមារ (តតិលេខ ១២ ឆ្នាំ ១៩៥៧) ..	២៧
អ្នកទកញ៉ាវិបុលរាជសេនាទូ-កង	រឿងសាមកុក (តតិលេខ ១២ ឆ្នាំ ១៩៥៧) ..	៣៧
ក្រុមជំនុំទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ	ការផ្លាស់ប្តូរទំនៀមទម្លាប់ប្រជនភាគឦសាន .....	៤៧
<b>ផ្នែកសាសនា</b>		
លោកគ្រូបោសិកា ឯក - ញឹម		
វត្តរស្ស (សៀមរាប)	ពិធីបុណ្យបញ្ចុះគោកលោកគ្រូព្រះសព សុភ-ទូន ..	៥២
ហ្វូនដង់តូមន្ត្រី ញ៉ុក - ថែម	ពន្លឺអាស៊ីទ្វីប (តតិលេខ ១២ ឆ្នាំ ១៩៥៧) ..	៥៦
កំណត់និទ្ទេសប្រវត្តិការណ៍		
យុទសិវមេធី ស្រី - អ៊ូ	ពុទ្ធប្បវត្តិសង្ខេប (តតិលេខ ១២ ឆ្នាំ ១៩៥៧) ..	៦៦
ក្រសួងធម្មការ	ការតាំងបោសិកាថ្មី .....	៧៤

# KAMBUJASURIYA

Revue religieuse et littéraire éditée par l'Institut Bouddhique.

Rédacteur en chef de la partie littéraire : Luong Nibandhamantri

ННОК-ТНЕМ, Pandit à l'Institut Bouddhique.

Rédacteur en chef de la partie religieuse : Vénérable

Brah Déb Sathā So-HAY membre de la Commission du Tripitaka

## TABLE DES MATIÈRES

### Partie littéraire :

	page
Prof. François Martini Conseiller aux Cultes	Cérémonie de la remise de l'E. S. P. au gouvernement cambodgien..... 1
M. Ray-Buc chef comptable Monsieur Dinh-Prach	Recueil de maximes des écrivains grecs Travaux des champs des cambodgiens de cochinchine..... 18
Neak Oknha Brah khleang Nong	“Bhog kul kumâr” (en vers) (suite de n° 12 du 1948) ..... 27
Neak Oknha Vipularāja sena Nou-kan Député	Histoire de Sam kok (suite de n° 12 du 1948)..... 37
Commission des Mœurs et coutumes	Lauréats des concours institués par la Commission..... 49

### Partie religieuse:

Vén. Chau Adhikâr Ek-Nhim Vatt Rolous (Siem-reap)	Cérémonie des cendres du feu Vén. Sok Nuon..... 52
Luong Nibandhamantri Nhok-Thèm	Lumière de l'Asie (suite de n° 12 du 1948)..... 56
<b><u>Notes et chroniques</u></b>	
Khun Sirimedhi Srey-Ou	Buddhappavatti sankhepa (suite de n° 12 du 1948)..... 66
Ministère des Cultes	Nomination de nouveaux Chau Adhikâr ..... 74

ពិធីប្រគល់សាលាបាលីដ៏ដ៏ខ្ពស់

ពេលព័រ្យសុក្រ ពេទ្ធច ១៧៤៨ វេលារសៀល ម៉ោង ៤ មានពិធី  
មួយជាទូទៅ ទៅសាលាបាលីដ៏ខ្ពស់ ដោយមានអ្នកតំណាងខាង  
លោកកុម្ម័រស្សីដើម្បីរៀនពុយភ្នំ ខ្លះអ្នកតំណាងខាងជនជាតិបាលខ្មែរ  
ព្រមទាំងព្រះសង្ឃសមណស័ក្តិធំៗ គឺព្រះសង្ឃនាយកទាំងពីរគណៈ  
សម្រេចព្រះធម្មលិខិតទុកម្រឹក្ស ព្រះរោងវិន្យចាត់ហ្វានសាលាបាលី  
ជាខ្ពស់ អស់លោកជាគ្រូអាចារ្យ ខ្លះព្រះសង្ឃជាសិស្សទុស្សិស្ស  
គ្រប់ថ្នាក់ បានចូលទៅជួបជុំនៅថែវបៀងកណ្តាលខាងមុខប៊ុយប៊ុយចាត់  
ការរបស់សាលា ។

នៅពេលសម័យសុភមង្គលនេះ គេបានសង្កេតឃើញលោកម៉ារ៉ូនី  
ម្រឹក្សក្រសួងធម្មការ ខ្លះអង្គរលទ្ធការខែតុល្យសាសនបណ្ឌិត្យ តំណាង  
លោកកុម្ម័រស្សីដើម្បីរៀនពុយភ្នំ ខ្លះភ្នាក់ងារខ្លះខាងតុល្យសាសនបណ្ឌិត្យ  
លោកអ្នកទុកញាតិភ័ក្តិសាសនៈ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ តំណាងខាង  
ព្រះជនជាតិបាលខ្មែរ ព្រមដោយមន្ត្រីភ្នាក់ងារក្នុងក្រសួងធម្មការ ។  
លុះជួបជុំគ្រួសារហើយ រទ័បលោកម៉ារ៉ូនី តំណាងលោកកុម្ម័រស្សី ថ្ងៃ  
សុខរួចជាមួយ ដើម្បីបញ្ជូនពិធីប្រគល់សាលាបាលីដ៏ខ្ពស់ទៅរដ្ឋ-  
ភិបាលខ្មែរ ។ ដល់ចប់សុខរួចជា លោកអ្នកទុកញាតិភ័ក្តិសាសនៈ  
តំណាងរដ្ឋភិបាលខ្មែរ បានពោលពាក្យថ្ងៃដំណើរការគុណ ខ្លះ -

ដឹងគុណចំពោះរដ្ឋាភិបាលប្រជាជនសេស ព្រមទាំងសំដែងសេចក្តីមេត្រី  
ស្មោះត្រង់នឹងគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយការគោរព ជាតំណាងតាម  
នៃរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ ។

ឯសុខុភេទ របស់អ្នកតំណាងលោកកុម្មុំស៊ីហ្វីឡា ពុំបានដឹងនោះ  
មានសេចក្តីពិរោះក្បោះក្បាយ ដូចមានសេចក្តីប្រឆាំងមរតាហាត់ទៅនេះ

សុខុភេទ ថា

ព្រះគេដព្រះគុណម្ចាស់

ព្រះករុណា ចាំនិឡាយ

ព្រះបាទម្ចាស់

លោក - អ្នកចាំនិឡាយ

ខ្ញុំករុណា ខ្ញុំបាទ សូមផ្តើមថ្ងៃនឹងសេចក្តីរីករាយដ៏ល្អបំផុត ព្រម  
ចាំនិធម៌រីករាយដ៏ល្អបំផុតរបស់ខ្ញុំករុណា ខ្ញុំបាទ ប្រគេន ដូចផលព្រះករុណា  
នឹងអស់លោកជាទីសណ្តាប់—

រាជ ៨ ថ្ងៃមកហើយ ប្រទេសប្រាក់និសេស ដែលជាអ្នកសុចរិត  
ស្មោះត្រង់នឹងកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន បានទទួលស្គាល់ជាទូទៅ ចំពោះ  
ឯករាជ្យរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដោយមានអ្នកតំណាងរបស់ប្រទេសប្រាក់និ-  
សេស គឺលោកកុម្មុំស៊ីហ្វីឡា ពុំបានបង្ហាញបញ្ជាក់ចែងទៀតថា ធ្វើ  
វិធានការយ៉ាងណា ដែលសព្វយើងជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអស់ឯកអគ្គរដ្ឋទូត ។

វិធានការដ៏ច្រើន គឺបឋមកម្មដ៏ជាក់ស្តែង ដែលចង្អុលឱ្យឃើញវិធី  
 ការដ៏ពណ្តាញយៃនៃរដ្ឋាភិបាលបារាំងសែស គឺពិធីប្រគល់សាលាបាលី  
 ជាខ្ពស់ ដូចទៅរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ ហេតុនេះហើយបានជាខ្ញុំកុរុណា ខ្ញុំបាទ  
 មានរំភើបក្នុងចិត្តនឹងបិតិវិភាយណាស់ ។ បានជាខ្ញុំមានចិត្តរំភើបដល់  
 ម៉្លោះ ដោយខ្ញុំកុរុណា ជាជាតិបារាំងសែសម្នាក់ក្រោយចង្អុល ដែលនឹង  
 បានជាអធិបតី នៅប្រថវៈតេជព្រះគុណចានិហ្វានសាលាបាលីជាខ្ពស់  
 ក្នុងក្រសួងរាជការ នៃការស្ថាបនានេះ ។ ខ្ញុំកុរុណា ខ្ញុំបាទពេញ  
 ចិត្តណាស់ ដោយមានជោគវាស្នា នឹងការដែលលោកម្ចីស្ស៊ែរបានចាត់  
 ខ្ញុំកុរុណា ខ្ញុំបាទមកជាអ្នកតំណាងក្នុងពិធីនេះ ដែលសម្តេចឱ្យបើកផ្លូវថ្មី  
 មួយ គឺសេចក្តីទុកចិត្តនឹងមេត្រីភាព ដែលជាបច្ច័យនាំឱ្យកើតសហការ  
 បារាំង-ខ្មែរឡើង ។

ចប្បាមិត្តរួមសំយោងសន្តិវាង ម្យ៉ាងនឹងពោលរិះគន់ ព្រោះយើង  
 តែងមានសត្រូវទាំងសន្តិវាង! ប៉ុន្តែជាការគេប្រយោជន៍ដែលនឹងចេញ  
 ឈ្មោះចប្បាមិត្តរួមសំនោះ ចប្បាមិត្តរួមសំយោងទាំងសន្តិវាងម្យ៉ាងនឹង  
 ពោលថា សាលាបាលីជាខ្ពស់! វាដ៏ចំណែកបារាំងសែសមានសំខ្លួន  
 ដូច្នោះ ចុះមានប្រយោជន៍អ្វី បើបារាំងសែសទុកវិជ្ជាស្ថាននេះគេទៅ ហើយ  
 វិជ្ជាស្ថាននេះអាចឱ្យផលអ្វីបាន?

មិនមែនប្រតិបត្តិពុទ្ធដីកា ព្រះបុណ្ណ ទាំងឡាយដែលជាព្រះសង្ឃ  
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានោះទេ ។

ខ្ញុំបុណ្ណ ខ្ញុំបាទ ត្រានៃភស្តុតាងដែលបង្ហាញសេចក្តីសំខាន់របស់  
សាលាបាលីជាខ្ពស់ដូចជានេះ

នៅនាលោកយនេះ គេតែងស្គាល់សញ្ញាស័ក្តិណ៍ដ៏ជាក់ស្តែងមួយ  
នៃប្រទេសកម្ពុជា ដែលប្រកបដោយភាពមួយជាចំរើន ទាំងខាង  
សីលធម៌ ទាំងខាងស័ន្តម ជាទីជំនឿស្របចិត្ត ដែលព្រះសង្ឃពុទ្ធ  
សាសនាបានកាន់កាប់ក្នុងស័ន្តមជាតិខ្មែរ ។

ដូច្នោះហើយ បានជាព្រះសង្ឃដែលថ្លែងនូវចំណេះចេះដឹងប្រើ  
មានកិត្តិយសដ៏ធំព្រះសង្ឃឯទៀត។ ក្នុងព្រះរាជកណ្តាប់ត្រឡោះសុខ  
សិនតែបញ្ចេញពីសាលាបាលីជាខ្ពស់នេះទាំងអស់ ។

មិនចាំបាច់ធ្វើជាអ្នកពិនិត្យការដើម្បីចង់ ទាំងមិនចាំបាច់ស្នាក់នៅ  
ក្នុងស្រុកខ្មែរយូរយារដូចអ្នករាជការរដ្ឋបាល ចូលទៅហាងនោះទេ  
ទើបសំគាល់ឃើញថា ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនាមានឥទ្ធិពលដ៏ជ្រាលជ្រៅ  
ទៅលើប្រជាជនជាតិខ្មែរ ។

ឯការត្រួតត្រាសាលាបាលីជាខ្ពស់នេះ ខ្ញុំបុណ្ណ ខ្ញុំបាទ មិន  
សំដៅដល់របៀបត្រួតត្រាប្តូលីសទេ គឺសំដៅដល់របៀបត្រួតត្រាទាំង  
ផ្លូវវិទ្យាសាស្ត្រទាំងវិធី ទាំងការត្រួតត្រាការបោះពុម្ពសៀវភៅរៀន

ដោយពួកអ្នកប្រាជ្ញបាក់វិសេស បុគ្គលិកប្រទេស មានអ្នកតំណាង  
 សាលាបាក់វិសេសបុគ្គលិកប្រទេស ជាបុគ្គលិកមានឥទ្ធិពល ជាអ្នកដឹក  
 នាំយ៉ាងសំខាន់ ខ្ញុំកិត្យានុភាពនៃវប្បធម៌បាក់វិសេស ពីព្រោះការធ្វើ  
 ឲ្យព្រះសង្ឃនិយមកប់កាន់បាន ក៏ទុកដូចជាធ្វើឲ្យប្រជាជនទាំងមូលនិយម  
 កប់កាន់បានយ៉ាងតិចប្រាថ្នា ។ លែងដៃកាន់សំបកខ្លួននេះទៅចុះ  
 ដើម្បីប្រគល់ការត្រួតត្រាសាលាបាលីដាច់ខ្ពស់ទាំងមូល ដល់រដ្ឋាភិបាល  
 ខ្មែរវិញ តើការនេះចេញឲ្យយើងធ្វើជាក់ស្តែងឲ្យការជឿទុច្ចរិត មិន  
 សេចក្តីសុបិនស្មោះត្រង់ នៃប្រទេសបាក់វិសេសយ៉ាងណាទៅ?

តើមានប្រយោជន៍ដល់ប្រទេស បើលើកដល់ទុកាសសម័យ ដែលគេ  
 បានចេញសាលាបាលីដាច់ខ្ពស់នេះឡើង ដ្បិតការស្តាបនានេះ ជាគំនិត  
 បាក់វិសេស ផ្ទុះឡើងជាដំបូង?

ផ្តុំការកសាងសាលានេះឡើង ពុំមានច្រើនស្រួលដែលបាន  
 រៀបចំត្រួតត្រាស្រួលមូលទេ ម្នាក់ហើយ ព្រះសង្ឃក្នុងៗ ដែលឈ្លាស  
 វៃទាំងជាតិខ្មែរ មិនជាតិលាវ តែងនិមន្តទៅកាន់ប្រទេសសៀម ដើម្បី  
 សិក្សាបំពេញទស្សនវិជ្ជាខាងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ រឿងនេះគួរឲ្យមាន  
 អាម៉ាស់ ដល់កិត្យានុភាពនៃបណ្ឌិតជាតិខ្មែរ ហើយជាការធ្ងន់ដល់  
 សេចក្តីសំខាន់ខាងផ្លូវនយោបាយផង ។

រដ្ឋាភិបាលខ្មែរ មិនមែនមានព្រួយវិន័យក្នុងការរៀននេះតែម្នាក់ឯងទេ  
សូម្បីប្រទេសបារាំងសេស ដែលជាអាណាព្យាបាល ជាប់កិច្ចសន្យា  
ក្នុងការនាំផ្លូវ ព្រះរាជអាណាចក្រខ្មែរ ចូលក្នុងផ្លូវចំរើន និងផ្លូវជាតិ  
ជ័យជំនះមានព្រួយវិន័យក្នុងផ្លូវផង ។

ហេតុដូច្នេះហើយ បានជីកផ្លូវឆ្នាំ ១៩១២ រាជការអាណាព្យាបាល  
បារាំងសេសបានព្រមព្រៀងជាមួយនឹងព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន  
បានបង្កើតសាលាបាលីនេះឡើង នៅប្រទេសធម្មជា ។ លុះអំណើ  
គមកបានកែប្រែរៀបចំជាសាលាបាលីជាខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលបណ្តាលឱ្យមាន  
កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ នាំឱ្យពួកនិស្សិតស្រុកលាវ និងស្រុកក្រសួងស៊ុន  
រត់ចូលមករករៀនជាច្រើន នៅសាលាបាលីជាខ្ពង់ខ្ពស់របស់យើង ។

តាំងអំពីកាលកំណត់នោះមក ពួកអ្នកប្រាជ្ញបារាំងសេសចុងបូកា  
ប្រទេសក្តី ពួកបណ្ឌិតជាតិខ្មែរក្តី ទាំងព្រះសង្ឃ ទាំងគ្រូហោស្ត បាន  
រៀបចំនិងប្រើប្រាស់ផ្នែកបង្កើតកិច្ចការស្នាដៃ ដែលគួរឱ្យសរសើរហើយ  
ជាទីអំណរនៃប្រទេសកុលសាសនាដទៃ ។

ព្រះករុណា ទាំងឡាយ សូមព្រះគុណតិរច្ឆន្តការបោះពុម្ពព្រះវិចិត្រ-  
ចំណង់ឱ្យរឹតតែចុះ ។ អំពើនេះជាផលដ៏ដ៏កំស្រៃនិរុបរម្មតា នៃ  
សហការរបស់យើង ។ នេះហើយដែលជាផ្លូវ ខែចំណេះចេះដឹង



របស់ព្រះករុណាទាំងឡាយមែនពិត ប៉ុន្តែការត្រិះរិះពិចារណារបស់ព្រះ  
ករុណា អាចកកើតជាបូកការឡើងបាន ដោយសារជំនួយខាងផ្លូវតិចតួច  
របស់យើង ។

ខ្ញុំករុណា ទើបចូលមកធ្វើជាអគ្គលេខាធិការនៃពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ  
ក្រោយគេបង្គំសុំ ហើយបានធ្វើការក្នុងពេលខ្លីជិត ប៉ុន្តែខ្ញុំករុណាមាន  
ឧកាសល្អ បានស្គាល់ព្រះករុណាជន បានស្គាល់ដំឡែងនៃវិទ្យាសាស្ត្រ  
របស់ព្រះករុណាជន ដែលជាវិទ្យាដ៏បរិសុទ្ធជ្រាលដោយ ។

ខ្ញុំករុណា ដឹងជាន់ថា បារាំងសែសបច្ចុប្បន្ននេះនឹងធ្វើការចៅទៀត  
ជាមួយនឹងព្រះករុណាទាំង ៣ អង្គ ដ្បិតព្រះករុណា ធ្លាប់ធ្វើជាសិស្ស  
លោកល្អ-ហ្វូល្យត ដែលជាបណ្ឌិតខាងភាសាបារាំង នឹងជាអ្នកប្រាជ្ញ  
ខាងបាលីដ៏ល្បីល្បាញដល់មតេស្យនេះ ព្រះករុណា បានទ្រទ្រង់  
សមណសិក្ខិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងអណៈសង្ឃពុទ្ធសាសនា ហើយធ្វើជាគ្រូគោតារ្យ  
បង្រៀនសាលាបាលីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នេះ ។ ហេតុដូច្នោះ បានជាខ្ញុំករុណាគ្មាន  
ញញើតទេ ត្រង់ការដែលខ្ញុំករុណាបានទទួលភិក្ខុយសជាអ្នកប្រគល់  
សាលានេះជាកំពុងព្រះហស្តរបស់ព្រះករុណា ។ ខ្ញុំករុណាជឿជាន់ថា  
ព្រះហស្តអស់នេះ ជាព្រះហស្តគួរគោរព ហើយប៉ុន្តែប្រសប់ជន  
មុខជាដឹងមិនបណ្តោយឲ្យរៀបរយទៅឡើយ ។

ក្នុងការជ្រើសរើសយកសាលាបុរាណជាខ្ពស់ ប្រគល់ចំពោះព្រះ  
 ករុណានេះ ទុកជូនជាបណ្ឌិតចិត្តដ៏បូន្លី នៃឆន្ទៈរបស់បុរាណវិសេសដែល  
 ប្រគល់ឲ្យយ៉ាងរូសរាន់ សមដល់ការប្រកាសឯករាជ្យដ៏ឡោរឡាត ដែល  
 លោកកុម្ម៉ុស្ត្រីស្រីជំនាញពុយតូក បានចំពេញលក្ខណៈធរ ប្រគល់ដោយ  
 គ្រឿងសញ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់មកហើយ ។ ធរប្រគល់លើកដំបូងនេះ ប្រែ  
 សេចក្តីថា ចំណែកមួយគឺប្រទេសបុរាណវិសេស ស្មោះត្រង់នឹងកិច្ច  
 សន្យារបស់ខ្លួន ឥតអស់ឯង នឹងការឲ្យសេរីភាពខាងការងារ និង  
 ខាងផ្លូវគំនិត ចំពោះអ្នកចាស់ៗសមគួរនឹងទទួលបាន, មួយចំណែកទៀត  
 ដើម្បីបញ្ជាក់ឲ្យឃើញពិតស្តុកាន់ថា សម្ពន្ធភាពរវាងបុរាណវិសេស ចូលទៅ  
 ក្នុងថ្នាក់ថ្មីមួយ ជាថ្នាក់ប្រគល់ដោយចំណងខាងផ្លូវគំនិតនិងខាងផ្លូវចិត្ត  
 ដែលបណ្តាលឲ្យបានចំរើនដោយភាគរភាពដ៏បរិបូណ៌ ។

ហើយការពួកដៃគូខាងផ្លូវចេតនាម្តាយនឹងផ្លូវសតិបញ្ញារវាងជាតិ  
 យើងទាំងពីរនេះ នឹងកើតជា " របៀបជីវភាពថ្មី " ឡើង ក្នុងសកលជម្ពូ  
 នៃពន្យារការរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលព្រះករុណាជាអម្ចាស់បរិវតលើ  
 ត្បូងទ្រង់មានព្រះរាជឧត្តមមកហើយ ហើយត្រូវនឹងពេលសកលជម្ពូដូច  
 គ្នាសម្រាប់ពន្យារការរបស់ប្រទេសបុរាណវិសេស ដែលត្រូវបរមជាមួយ  
 នឹងប្រទេសកម្ពុជា វិញដប់បែបបេញពីគ្នាគុំបានឡើយ តាំងពីឥឡូវនេះ

តទៅ ។

ហ្វ្រង់ស្វារ - ម៉ារីស៊ី

សុកាសិត អ្នកប្រាជ្ញក្រោក

លោក វ៉ាយ-ប៊ុកប្រៃ, យុន-សុវិត្តិវេទ្យុរ-អ៊ុនពិនិត្យកែ

១ - ឲ្យឯងទុកចិត្តខ្លួនឯង, បើស្គាល់ខ្លួនក្នុងខ្លួនឯង មុនជាងនឹងស្គាល់អ្នកគេលោក នឹងអរិយបុគ្គល ។

ប៊ុនសិលាចារិក ដៅព្រះវិហារស្រុកទេសហ៊ុន

«ត្រូវទុកចិត្តខ្លួន បើស្គាល់ប្រធានក្នុងខ្លួនអាត្មា នឹងស្គាល់លោកនាគស្គាល់ជាដិសាសនា ស្គាល់លោកអរិយា ថ្ងៃថ្នាំដោយគុណ» ។

២ ឱត្រា, ឱមិត្ត, អប្សនាចិត្ត, ទាំង ៣ នេះ ជាទ្វារបើចំហសម្រាប់ដើរទៅឯកំណត់ខាងមុខ, ហើយជាចូសគល់នៃច្បាប់វិធីហាត់ចិត្តនឹងក្បួនហោរាសាស្ត្រ ។

ពិចារ្យ

«ឱត្រា ឱមិត្ត អប្សនាចិត្ត ប្រាជ្ញគួរពិនិត្យហាត់តាមការ ទើបនឹងយល់ភតកម្មលោក ក្បួនច្បាប់ហោរាការហាត់ចិត្ត» ។

៣ - សេចក្តីចំរើនជាច្បាប់ជីវសត្វ, លេខជាច្បាប់ភតលោក, មួយជាច្បាប់ព្រះ ។

ពិចារ្យ

«ការចំរើនដោយទ្រព្យសព្វវិជ្ជា ម្តងចំរើនសុខាភិធម៌ទោះមែន ទុកជាច្បាប់សត្វសត្វរស់ពល់ថ្ងៃ វិនិច្ឆ័យលែងយកជាគ្រូ ។ លេខសំខ្លា

លេខជាសម្រាប់កប់ ទុកជាច្បាប់កាលោតត្រាន់គិតគូរ អង្គអង្គ  
ប្រាជ្ញវិជ្ជាជាសព្វវិទូ លើគង់កោតិមួយជាត្រ្រយច្បាប់» ។

៤ - ក្នុងណា យចតុទ្យោសិកនិយដោយអំណាចបិទមិទ្ធ មុននឹង  
ពិចារណាបដិសន្ធិ ទូកិច្ចការក្នុង ១ ថ្ងៃ ខ្ញុំធ្វើខុសត្រង់ណា ខ្ញុំបានធ្វើអ្វីខ្លះ  
ខ្ញុំមិនបានបំពេញកិច្ចការដោយសុចរិតអ្វីខ្លះ, ត្រូវគិតរកខុសត្រូវផ្លូវកាយ-  
វាចា-ចិត្ត តាំងពីព្រឹកតាមដានតាមរណៈ បើឯងឃើញខុសទ្រេបគ្នាស  
ខ្លួនឯង បើឯងធ្វើត្រូវទ្រេញ្នាំនិចិត្តរឹតយតាមលំដាប់ ។

សុវណ្ណក្សយោធិ ពិចារ្យៈ ៤០-៤៤

កុំទ្រេបបិទមិទ្ធ មករូបវិតចិត្តអាត្មា ត្រូវគិតសព្វកិច្ចការ អតីតា  
ទាំងបច្ចុប្បន្ន ។ មួយថ្ងៃអញធ្វើអ្វី ខុសត្រូវកិល្បតាមដាន ឬច្បាប់គុណ  
សោភ័ណ ដឹងជាចំណុចត្រូវខ្លះខ្លួន ។ ត្រូវផ្តល់ស្មារតីខ្ជាប់ កុំប្រាព្ន  
ផ្តើមធ្វើផ្តួន បើការល្អមាំមួន ប្រវែងផ្តួនគាច់ច្រៃយៗ ។ ផ្លូវកាយវាចាចិត្ត  
គួរឲ្យគិតទាត់រាល់ថ្ងៃ ផ្សំផ្តួនតាមវិធី រឹតប្រពៃពេញក្នុងច្រក ។

៥ - ក្បួនច្បាប់ជាបឋម គឺឯងត្រូវគោរពកោតខ្លាចខ្លួនឯង ។

សុវណ្ណក្សយោធិ ពិចារ្យៈ - ៤២

« ក្បួនច្បាប់ជាបឋម យ៉ាងទុក្ខមន្តិខ្លួនឯង កោតខ្លាចការក្រីក្រ  
នឹងខ្លួនឯងចន្ទោសខ្លួន » ។

៦ - សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងវិសេស សេចក្តីប្រាថ្នាជាចម្បុនចិត្ត  
សេចក្តីប្រាថ្នារបស់សត្វ ដែលទំច្រើនប្រសិទ្ធភាពជាតិ គឺប្រាថ្នាចង់

ទៅដល់ទីមួយ ដែលនាំឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងសន្តានយានីក្រៃលែង ដោយបាន  
យល់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ខ្ញុំធម៌ជីវិតសុខស្អាតផុតនិស្ស័យនឹងភិក ។

បូជាង (បុព្វ-វិសដ្ឋាន, ១.៦)

« ប្រាថ្នានៃសត្វសោត គឺចង់លោកលែងផុត ចាកភ្នំដែលនេះ  
ផុត សន្តានសុខគឺក្តីទុក ។ ស្តាប់ខ្លឹមណាមួយក្នុងច្បាប់ ជាសភាពមិន  
មែនសុខ ស្រឡាញ់ធម៌ប្រមុខ នៃស្ថានសុខគឺនិព្វាន ។

៧- ក្នុងសំឡឹងខ្ញុំនិមិត្តដែលពេញចិត្ត ហើយទំប្រឹងប្រែងធ្វើ  
តាម, បុណ្យជាប្រដាប់ក្នុងវិចិត្រ ធារាប្រតិភូសុចរិតជាជាង ឈ្មោះ  
ហ្វឹមយ៉ាស, ធាតុដែលធ្វើ គឺចិត្តជីវិតសុខ, គំរូដែលធ្វើតាម គឺព្រះ ។

បូជាង

« ចក្ខុត្រូវសំឡឹង នៅឲ្យនឹងត្រង់និមិត្ត ដែលខ្លួនស្នូនគាប់ចិត្ត  
ដៃពិនិត្យប្រឹកធ្វើតាម ។ បុណ្យក៏រួមគាប់វាស្នា ជាប្រដាប់ចុះស្នាម,  
សុចរិតដែលដិតដាម ទុកជាជាងដែលចាត់ចែង ។ ធាតុផ្សំដែលទំធ្វើ  
ដោយគំពើនៃខ្លួនឯង ចាត់ជាចិត្តស្អាតលេង, គំរូខ្លះទុកជាព្រះ ។

៨- មិនត្រូវគ្រាប់ជាងសិល្បៈ ត្រូវធ្វើតាមធម្មជាតិ ។

លី សិប្ប

« ធម្មជាតិគឺសង្ខារភាពនៃនឹង វិចិត្តខ្លួនឯងល្អសោភ័ណ តាម  
ថ្នាក់តាមបែបតាមពួកជាន់ ក្នុងយានីឬនាន់ជាឈើត្រៃ ។ ធម្មជាតិទាំង

នេះទុកជាគ្រូ នៃជានិគមបុព្វលោក ចេះគួរត្រាប់ធម្មជាតិប្រពៃ កុំត្រាប់  
ស្មាដែសិល្បៈ ។

ធម្មជាតិ	ធ្វើភាម
ពោលភ្លាម	កុំជឿ
ជានិច្ច	កុំត្រាប់
ទម្ងាប់	ជាធំ
ប្រើទំ	មិនហួសនិស្ស័យ
ជាតិសុវិស័យ	បុព្វបុរស ។

៧ - ជួយធម្មជាតិហើយធ្វើការជាមួយវា, ធម្មជាតិទោះមុខជា  
សំគាល់ឯងថាជាអ្នកផ្ដើមហេតុ ហើយវានឹងស្តាប់ចង្អាតឯង ។

ពិតប្រាកដ

« ធម្មជាតិបញ្ជាញវិជ្ជាគ្រប់ ចំពោះជនប្រាសាទធ្វើការងារ ដោយ  
យកចិត្តទុកដាក់ ធម្មជាតិមុខជាស្តាប់ទុកខ្លួន ។ នៃថាវិជ្ជាបញ្ជាធម្ម  
តិវិជ្ជាប្រាប់ដឹកនាំអ្នកឲ្យរោគ ឲ្យចេះវិសេសវិសេសសល់ខ្មាត ដោយប្រើ  
សង្ហាតមិនខ្លីខ្លា » ។

១០ - ត្រូវអ្នកត្រាប់ពួកជនដែលធ្វើឲ្យក្រពាងដំណើរលឿនទៅមុខ  
ហើយជាអ្នកត្រូវប្រែក្រាបឲ្យបានឡើងកាន់សេចក្ដីចំរើន ។

សូរភាសា

“គតតិច្រទេសជាតិសាសនា ចំរើនលឿនជាងគេ ដោយសារ  
ជនណា ខំប្រឹងប្រែង សិក្សាជូនដល់មិនខ្វះខាត ។ ជននោះគួរជនអ្នករម្មជាតិ  
ប្រុងប្រាណ ខ្ញុំឃ្លាតយឺតតម្រាប់ ទើបកត់ខ្លួនមិនអស់កាប់ ក្តីរុងរឿង  
ចាប់ជាប់វែងឆ្ងាយ! ។

១១ - ក្នុងខណៈដែលគំពូនសូត្ររៀនហាត់ស្វាធាយ ខ្លួនខ្ញុំកាន់  
តែចាស់ វិញខ្ញុំកាន់តែចំរើនឡើង ។

សូលង់

“វិញខ្ញុំនឹងវិយខែមនុស្ស មិនគួរឲ្យខុសជំនាន់គ្នា វិយៈច្រើនត្រូវ  
ចំរើនវិញ ទាំងពីរស្មើគ្នាទើបច្រើន ។ ជនណា ខំព្យាយាមរៀនម្តង ចន្ទាន់  
វិយខ្លួនតែសព្វថ្ងៃ ជននោះលោកចាត់ជាប្រសព្វថ្ងៃ ថ្កើងកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រៃក្នុង  
លោកនេះ” ។

១២ - មនោមយិទ្ធិ (វិទ្ធិសម្រេចអំពីចិត្ត) នៅជិតនិស្ស័យវាស្នា  
ហើយជាអ្នកណែនាំនិស្ស័យវាស្នាឲ្យខានបូជាខុសភាព ។

ពិបាក

“មនោមយិទ្ធិនឹងវាស្នា ធម៌ពីរប្រការនេះនៃបដិគ្រ តែងជួយគ្នាគ្រា  
ដែលប្រឌិត ធ្វើមតិគេធ្វើអ្វីឲ្យសម្រេច ។ ។

១៣ យើងត្រូវព្យាយាមកាយឲ្យបានសុខសប្បាយ ត្រូវសន្តោស  
ក្នុងកត្តាហារ ម្រូវហាត់ប្រាណ ដើម្បីឲ្យធាតុប្រព្រឹត្តទៅស្រួល - កិច្ចផល

ប្រសើរបំផុត គឺធ្វើអត្តភាពមិនឲ្យទៅជាទង់ល្ងង់ល្ងាស ។ ហេតុនេះ  
ត្រូវឯងទម្លាប់ខ្លួនឲ្យរួចកាយស្អាត ឲ្យមានឧត្តាំងធូលី ។

ពិភាក្សា

« ហេតុនេះស្នូលបិតា នៃវាក្យខ្លួនឲ្យសុខ កុំធ្វើអំពើទុក្ខ អំពើឆ្គងផង  
នានា ។ បូកនូវស្នូលសន្តោស គ្រេចបំពោះភត្តាហារ ចំណីណា ដែលជា  
មិនមានទោសផលរូបា ។ បូកនូវនាងហាត់ប្រាណ តាមលំអានវិល្យង  
ប្រាជ្ញថា ឲ្យឆាកុជាសុខា ចាំងកាយមាឌម៉ាមួន » ។

១២ - មនុស្សអ្នកចណ្តោយចិត្តឲ្យរាយមាយ តែងច្បាំងនឹងសេចក្តី  
ទុក្ខហួត ១ ជីវិត ។

ហេសិអូត

« អ្នកតាំងចិត្តចាំធ្វើការសុខ, អ្នករាយមាយទុក្ខគ្រប់វេលា ធ្វើអ្វីមិន  
ប្រាកដចិត្ត ជាអ្នកវេទនាមួយជីវិត » ។

១៣ - កុំឲ្យធ្វើតាមពាក្យសំដីនឹងកិច្ចការរបស់អ្នកដទៃ ដោយគិត  
ពិចារណា រោលហើយធ្វើបំពោះតែការណា ដែលបានគិតត្រូវទៅឃើញ  
ថាអាចធ្វើបាន ។

ពិភាក្សា

« គិតត្រូវរួចធ្វើបំរើនគាប់ កុំឲ្យជឿស្តាប់អ្នកដទៃ បើធ្វើតាមគេត្រូវ  
តំបើ ឃើញថាប្រពៃសមធ្វើចុះ » ។



១៦ - បុត្រាបុត្រល មានបិត្តរាជមានស្រឡាញ់កតញ្ញបុត្រល

ជាដឹងកតញ្ញបុត្រលស្រឡាញ់រាជមានបុត្រាការបុត្រល ។

អាស្រ័យ

« អ្នកធ្វើគុណមុន បិត្តមិនទុរជន នៃធិរាជស្រស់ស្រាយ រាជមាន  
ស្រឡាញ់ ពួកជនទាំងឡាយ ដែលបានសុខកាយ ដោយគុណទេវការ ។  
អ្នកដឹងគុណគាប់ ច្រើនមិនប្រារព្ធ ចង់យល់កត្តា ញញើតខ្មាសគ្រឿង  
មិនហ៊ានវត្តា សំដែងការវា អ្នកមានគុណឡើយ ។

១៧ - អ្នកណា លះចង់ទាំងអស់ អ្នកនោះនឹងបានទាំងអស់ ។

ប្តីតាំង

« អ្នកណា លះគណ្តា ចិលេស ដែលតែងចាក់ស្រែស្រែច្រាបសន្តាន អ្នក  
នោះនឹងបានសិវស្ថាន ជាទីក្សេមក្សាន្តនិរត័យ ។ បើជាផ្លូវលោកបាន  
ដល់ជន អ្នកមានបិត្តធ្ងន់ផែនកតាក្រ ប្រដុយដីពជនមិនខ្លាចក្បែរ  
ប្តូរយេតស៊ីវិល័យឱ្យជនជាតិ ។ ជននោះឈ្មោះថាលះចង់អស់ នឹង  
បានរបស់ថ្លៃដ៏ឆ្ងាយ គឺចេញឈ្មោះនាមល្អមារយោ ដែលជនរម្មជាតិគួរ  
គោរព ។ ។

១៨ ជីវិតរស់នៅទុកដូចជាស្លាប់ គាមពិត រូបកាយយើងជាផ្លូវ

សាកសពរបស់យើង ។

សូត្រាត

សត្វពាងសម្លាញ ដែលមានរូបកាយ រសរាជធាបាយ មិនមាន  
សត្វណា រួចចាកមរណ៍ឡើយ ហេតុនេះអ្នកភ័យ រស់ទុកដូចស្លាប់ ។  
តាមពិតរូបពាង សត្វពាង ជាផ្លូវសាតសព ចេះគួរតែយើង ស្វែង  
រកគុណតាម ទុកកេរ្តិ៍ឲ្យជាប់ តពូជពង្សវង្ស ។

១៧ - ករណីយកិច្ចគឺមនុស្សគ្រប់រូប ត្រូវតែបំពេញតាមឋានៈខ្លួន ។  
ប៉ុន្តែ

« អ្នកស្រឡាញ់ស្រឡា រដ្ឋមន្ត្រីត្រូវ រក្សាជនជាតិ ពាណិជ្ជកម្មលក់  
ពួកជាងខ្ញុំឃ្នក ក្មេងៗ សង្វាត រៀនវិជ្ជាសាស្ត្រ ។ សង្ឃក្នុងសាសនា  
ប្រតិវត្តិសិទ្ធិ ពលការរដ្ឋាស្ត្រ ស្តេចត្រូវប្រព្រឹត្ត ទសពិធម៌ច្បាស់  
បណ្ឌិតប្រាជ្ញឈ្វាស ធ្លុះបំភ្លឺជន » ។

២០ - បើធ្វើល្អហើយពួកនិទាមធ្វើកាក្រក់, នេះជាតារាប្រសើរ ។  
អេតិកតែត

« ធ្វើល្អសោភ័ណ សុបរិតគ្រប់គ្រាន់ ត្រឡប់បែរជា មានជនប្រស  
ស្រី ពោលស្តីនិទា អ្នកប្រាជ្ញប្រាប់ថា កុំឲ្យអន់ចិត្ត ។ បាបបុណ្យមិន  
បាក់ ធ្វើហើយមិនខ្ចាត់ តែងតាមដោយដឹក ឲ្យផលជាក់ស្តែង ក្នុងគ្រា  
ណាពិត ដូចស្រមោលភិត អន្ទោលតាមប្រាណ ។

២១ - ហេតុម្តេចក៏ទៅទោមនស្សនឹងវត្តឥរិញ្ញាណ ដែលមិន  
បេះខ្នើនឹងយើង ។

« ត្រូវហាត់ចិត្ត កុំឥតគំនិត ទាំងនឹងពស្តុការ ដែលគ្មានវិញ្ញាណ  
មានតែរូបា បើទាំងលោកថា ជាមនុស្សចម្រើន រឺ មួយទៀតកុំទាំង នឹងជន  
ពុំដឹង កិច្ចការប្រពៃ ទុកអ្នកនោះឯង ដូចជាឈើត្រៃ បើទាំងក្រាផរ  
នាំតែខូចធាតុ រឺ ជនណាប្រាំអត់ ខន្តិសន្តិក រក្សាមារយាទ មិនទាំង  
ជ្រុសជ្រុស ត្រូវបណ្ឌិតជាតិ សរសើរជាអាទិ៍ ជាអ្នកជូនជូន » ។

២២ - ច្បាប់មិត្តមានប្រយោជន៍ដល់យើងដែរ គឺវាអាចបង្ហាញ  
កំហុសរបស់យើង ហើយវាពោលពាក្យពិត ។

ប្បយោគ

« មនុស្សយើងមានខ្លះផ្លាស់មារយាទ អាត្រក់មិនស្អាតចោលចេញ  
បាន ដោយសារច្បាប់មិត្តរករន ពុះពារបំពានហានិថ្ងន់ចោល ។  
ច្នេះគួរចាត់ថាច្បាប់មិត្ត មានប្រយោជន៍ពិតដល់យើងភ្លោះ យើងកុំបី  
ភាក់អន់គង់ពោះ ត្រូវតែសង្រួះថាមានគុណ » ។

២៣ - សេចក្តីបរិសុទ្ធចំពោះចិត្ត សេចក្តីស្អាតចំពោះរូប ។

អេតិកតែត

« ជាតិមនុស្សត្រូវជុំសសំអាត ចិត្តឲ្យស្អាតបាតប្រាសមន្ទិល ចិត្តនេះ  
បើបណ្តោយឲ្យទិល អាចឲ្យរេចរលំទាបថោងខ្លួន ។ រូបកងសព្វវិញ្ញាណ  
ទាំងស្រុង ក៏ត្រូវប្រឹកប្រន្ទិទំបែច្នួន សំអាតជុំសលាងឲ្យស្អាតម្លូនទាំង  
គ្រឿងតែងខ្លួនសំអាតផង ។ អរស្អាតរូបប្រាណនឹងអម្ប ជាគុណបរវ  
ក្រែកខ្លួន ធ្វើតាមឲ្យសុខឲ្យហ្មត់ហ្មង ឲ្យល្អចំព្រឹងពេញចំនា » ។ (មាតត)

# ទំនៀមធ្វើស្រែខ្មែរ កម្ពុជា ក្រោម

អាចារ្យ ឌីញ-ប្រាឌី អាចារ្យ ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ទ្រព្យឃ្លាំង កូសាំងស៊ីន

(រដ្ឋគំលេខ ១)

អ្នកប្រទេសនេះតែងលំដើមឆ្នាំ គឺរើមរៃពិសាខ ពាលបើមាន ភ្លៀងធ្លាក់ម្តងឬពីរដង គឺចាប់គាំនិធ្វើធ្វើស្រែ តែមុនពេលដែលចុះដៃ ធ្វើស្រែនោះដទំនៀមរបស់ស្រែក គឺមានការឡើងអ្នកភាជាដំបូងសិន ។

## អំពីរបៀបឡើងអ្នកភា

តាមទំនៀមទម្លាប់អ្នកស្រែកនោះ តែងលំដើមរៃពិសាខអ្នកស្រែក គេតែងនាំគ្នាឡើងអ្នកភា ដំបូងដែលត្រូវឡើងអ្នកភានោះ គេយកដើម បេកមតកាត់១ ខោម ៣១ ចំគាម ៦ ដុនឲ្យស្រួច យកស្លឹកដូងមកដាក់ ធ្វើជាជម មានគម្បោះសំរាប់ធ្វើចំណងជាក់ពីរលើជម ខ្លួនដែលចង់ ឲ្យតូចស័ក្តិសិទ្ធិមែន គឺយកខោមបំពាក់លើជមអ្នកភាតែម្តង របៀបបែប នេះ មានគ្រប់ដូរអ្នកដែលឡើងអ្នកភា ។

## អំពីគ្រឿងសំណែន

គ្រឿងសំណែនតាមទំនៀមនោះ គឺមានស្រា ជ្រូកស្មៅខ្លះ ជ្រូកដៅខ្លះ បើស្រែកណាខ្ពស់មានតែក្បាលជ្រូកក៏បាន ខាស្មៅ មានស្មៅ បេក ក្រពាង ដូងខ្លី ខំគ្រប់មុខ មានខំបញ្ចក ខំទៀន (ខំគម) អន្សមជ្រូក

ផ្នែកខាង ទិសបាយមួយផ្សេងៗ ច្រើន ម្សៅ ទឹកកប់ ទឹកតែ ទៀន ចូប  
ច្រកប់ស្នា ហើយធ្វើសំពៅដើមចេក ។

លុះដល់កំណត់ពេលវេលាទៅជួបជុំគ្នានៅផ្ទះអ្នកភាពនោះ រៀប  
ត្រៀមសំណែនស្រែចហើយ គេក៏អុជទៀនចូបចំប្រកប់ស្នាចាក់ស្ករ  
សែនបីដង គេហៅថាសែនព្រះពិស្តុកាក្នុង រួចលេងក្នុងព្យាប ក៏កាន់  
អុជទៀនចូបម្តងទៀតដាក់ទៅលើប្រកប់ស្នា ហើយចាក់ស្រាសែនបីពោះ  
អ្នកភាបីដង យកស្រាស្រាចលើប្រកប់ស្នានោះ ហើយគេក៏ចាប់បាយ  
មួយ ក្បាលជ្រូក ក្បាលមាន់ ទា ទឹន់ទំនៀមដាក់ក្នុងសំពៅសែន ព្យា  
ដងទៀត ហើយមានមនុស្សដែលចាស់ៗ ឲ្យពរជ័យ . សួស្តី . សុខ ហើយ  
ក៏ស្រែកហៅព្រមគ្នាគិតកងទៀង គេទៅនេះ គេនាំគ្នាជូនសំពៅទៅបាន  
ឆ្ងាយបន្តិចក៏ដាក់ចាលក្នុងទីនោះទៅ នេះសន្មតថាជូនខ្លោចបិសាចចង្រៃ  
ឲ្យទៅផុតអំពីកូមស្រែត រួចហើយគេនាំគ្នាបរិភោគបាយចំណីតាមកាល  
វេលាទៅ លំដាប់នោះគេក៏ស្ងប់ចំណង់ដែលដាក់លើដៃមួយលើប្រកប់ស្នា  
នោះតែរឿងខ្លួន ដល់បានអម្បាញនោះមនយនទៅផ្ទះបរិភោគទៅ គេ  
ក្របីតាមត្រូវការ នេះជាទំនៀមរបស់ស្រុកពីបុរាណរឿងម្តង រឿងទៀង  
អ្នកភាពនេះ ខ្ញុំបាទបានដឹងព្យា ឃើញដោយខ្លួនឯងផង ដោយបាន  
ឃើញតម្រាបរបស់លោកត្រកាចារ្យថាចំ . ប៉ាន់ តែនឹងទុកក្នុងក្រិស្តិយ៍ពុទ្ធ-  
សាសនបណ្ឌិត្យនៃប្រចាំដៃទុកស្តាន់ស្តីនផង ។

### អំពីដំនើរនៃការឡើងអ្នកតា

គិតតម្រូវឲ្យបានត្រឹមត្រូវដូច្នោះហើយ អ្នកតាអាចប្រសិទ្ធិពរឲ្យ  
 មនុស្សនឹងសត្វចាំអស់ឲ្យបានសេចក្តីសុខចម្រើន មិនតែប៉ុណ្ណោះគឺជឿ  
 ជាក់ថា អ្នកតានោះអាចបណ្តាលឲ្យទឹកភ្លៀងធ្លាក់មកត្រូវតាមរដូវកាល  
 ដើម្បីនាំយដល់ការធ្វើស្រែចំការ ។ ប៉ុន្តែការឡើងអ្នកតានេះគាំទ្រ  
 ព្រះពុទ្ធបណ្ណាល័យបានឲ្យក្តីឡើងក្នុងកម្ពុជរដ្ឋ ហើយបានជួយការព្រ-  
 មមិច្ឆាស្រាវជ្រាវស្នើទៅដល់ពេលណា ការអរពបូជាអ្នកតាគឺមានតែសាម-  
 សូឡទៅបន្តបន្ត ។ ហេតុមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ក៏នៅមានអ្នករាប់អាទ-  
 ខ្វះដែរ ប៉ុន្តែមានដោយចំនួនតិច ហើយអ្នករាប់អាទនោះទៀតក៏រាប់អាទ  
 ដោយស្តាប់ស្ទើរ ចូរដោយអៀនអន់ មិនបានធ្វើទៅដោយពេញដំនើរដូច  
 ពេលមុនៗនោះឡើយ ។

ចម្លាប់អំពីការឡើងអ្នកតានេះ នឹងរៀបរាប់អំពីការធ្វើស្រែដល់ដាច់  
 គេទៅ ការធ្វើស្រែនេះ ត្រូវតាស្រ័យដោយប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើនោះជា  
 ច្រើន គឺប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើក្នុងរដូវភ្លៀង និងប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើក្នុង  
 រដូវរំហើយ ។

- ប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើក្នុងរដូវភ្លៀង ១- នត្តិល ២- រោស ៣- ថ្មក  
 ៤- ដាវ ៥- ទំពក ៦- គ្រឿង ៧- ជ្រោង ៨- ជើងម៉ា (តាំង) ៩- ជើងឆក  
 ១០- ឈើរែក ១១- ក្តារដឹក ១២- ឈើកុន ១៣- ឈើច្រាន របស់

ដែលប្រើដោយកំឡាំងគ្រប់គ្រាន់ គឺនឹងសម្រាប់ក្រុម រោស់សម្រាប់  
 ពស់ឲ្យចែកដី និងរំលើងដើមស្មៅ ថ្នកសម្រាប់វាយឲ្យចែកដីនិងបង្កប់  
 ដើមស្មៅ ថ្នកនេះគេយកឈើមុខទំហំ ២ តិច បណ្តោយចំនួន ៣ ម៉ែត្រ  
 គេយកមកលក់ធ្វើជាស្តី ។ ដូចជាផ្លែស្តីដូច្នោះមាន ៦ ស្តី ហើយធ្វើជា  
 ពន្ធព្យា មូលនៅចុងទាំងសងខាង ហើយយកឈើ ១ សំបែកចំនួន ១  
 តិចកន្លះ តម្រាស់ចំនួន ៨ ហ៊ុន បណ្តោយប្រវែង ៥ តិច ដាច់ត្រណាប់ពី  
 ត្រណាប់ ១ គ្រោមដាច់ចូលសម្រាប់សិកពន្ធព្យាថ្នក ត្រណាប់លើដាច់  
 ជ្រុងសម្រាប់សិកពន្ធព្យាធ្នឹមថ្នក ឈើនេះធ្វើជាត្រចៀកសងខាង ចំណែក  
 ឈើដែលធ្វើធ្នឹមនោះត្រូវយកឈើឲ្យមាំបន្តិច ព្រោះនៅមានផង យកមក  
 បោះភ្ជាប់នឹងធ្នឹមនោះទៀត ហើយគេលដែលបរថ្នកនោះទៅ ខ្លួនថ្នកនោះ  
 វារលាក់ទ្វារណាស់ បើធ្នឹមមិនមាំក្រែងធ្លាក់ ។

ប្រដាប់សម្រាប់ប្រើដោយកំឡាំងមនុស្ស ដាវសម្រាប់ដាច់ថ្នក  
 ត្រាយស្មៅ ទំពាក់សម្រាប់ខ្វារស្មៅដែលដាច់ថ្នកត្រាយដាច់ហើយនោះ  
 ទំពាក់នេះជាដើមគេនិយមធ្វើដោយឈើ ឥឡូវគេច្រើនយកដែកមកពាក់  
 ធ្វើជាទំពាក់វិញ ព្រោះដែកប្រើដាច់ម៉ាល្អក្រៃធ្លាក់ ។

ជ្រោង

ជ្រោងនោះត្រូវមាន ២ គឺគេយកឈើមានជំពាមពីរ ជងប្រវែង  
 ១ ម៉ែត្រ ហើយគេសំបូរគល់ឲ្យស្រួច ជំពាមនោះទុកវែងចំនួន ២ តិច

ពេលដកសំណា ចរេយកទៅដាក់ទន្ធចំខ្លួន ១ ចំកាមព័ត្តា គឺល្មមក  
យកសំណា ចរេយដកហើយមកដាក់លើកុំឲ្យជ្រុះ តែសម័យសព្វថ្ងៃ  
គេច្រើនដកនឹងជើងម៉ាចំខ្លួនជ្រាងវិញ ។

### ជើងម៉ា

ជើងម៉ានេះ គេយកក្បាលស្លឹកទន្ធនឹងប្រហែល ២ គីក បណ្តោយ  
ប្រវែងប្រហែល ១ ម៉ែត្រ មានជើងដូចជើងម៉ាធម្មតា ប៉ុន្តែជើងនោះ  
ខ្ពស់ចំខ្លួន ១ ម៉ែត្រដូចជ្រាងដែរ ពេលដកសំណា ចរេយដកហើយយក  
ទៅលាងទឹក ហើយយកមកដាក់លើជើងម៉ា ហើយយកបំណងមក  
ចងចុះសំណា បឲ្យរៀកនឹងជើងម៉ាដូចគ្នានឹងដកជ្រាងដែរ របៀបដក  
សំណា ចនឹងមានអធិប្បាយតទៅខាងមុខដោយច្បាស់លាស់ ។

### ដឹងចាក់

ដឹងចាក់នោះមានទ្រង់ទ្រាយដូចនេះ គឺគេយកកូស្យ័ងហ៊ុំប៉ុនកំកូន  
ដៃ ខ្លះពុះដាច់ក៏មាន ខ្លះទុកទាំងមូលក៏មាន ហើយសំរួចចុងដើមទាំង  
សងខាងឲ្យស្រួច ដឹងចាក់នេះ គេសំរាប់យកទៅកែសំណា ចរេយចង  
ដាក់កណ្តាប់ហើយនោះ គឺយកចុងដែលសំរួចស្រួចនោះទៅដាក់នឹង  
កណ្តាប់ម្ខាង ១ កណ្តាប់ ឬ ២ កណ្តាប់តាមកំលាំងដែលវែករួចយកទៅ  
ដាក់ក្នុងស្រែសម្រាប់ឲ្យគេស្លូត ។



### ឈើវៃក

ឈើវៃកនេះគេយកមកប្រើចំនួនធំជាងគំក្នុងដៃ ចណ្តោយច្រវែង  
 ៣ ម៉ែត្រខ្លះ ឈើវៃកនេះក៏សម្រាប់កែសំណង់បង្កប់ផលផងដែរ ប៉ុន្តែ  
 ឈើវៃកនេះមានចំនួនតិចសម្រាប់ទល់ទុកដើមផង ឈើចំនួននោះគេ  
 ច្រើនយកគល់ឬស្បូវណា ដែលក្រាស់ៗមកធ្វើ គឺយកគល់ឬស្បូវវែងច្រវែង  
 ១ ម៉ែត្រ ២ គីក មៗគ្នាដាំតំបន់រាបដល់ឲ្យស្រួច ហើយតែងក្បាលខ្លាង  
 ឲ្យមានជាប់ពាមបន្តិច ដើម្បីដាក់ឈើវៃកពីលើកុំឲ្យធ្លាក់ ឈើវៃកនេះ  
 វែកសំណាម ៣១១ ច្រើនជាងផលផងដែរ គេយកវៃកនេះចំនួនតិចតួច  
 ដាក់ឲ្យឆ្ងាយពីគ្នា ស្ទាងមើលកុំឲ្យផុតចុងឈើវៃក ហើយយកឈើ  
 វៃកទៅដាក់គន្លឹះពីលើ ហើយយកឈើសំណាមទៅដាក់ពីលើឈើ  
 វៃក ៦-៨-១០-១២ ពាមតំបន់ដែលវែករួច ឈើវៃកនេះ បើសិន  
 ណាមិនមានចំនួនទល់ទេ ដាក់ផ្ទាល់ទឹងដីតែម្តង ហើយយកសំណាម  
 មកបំភាក់ ដល់យើងលើកវែកលើកត្បូងច្រោះជូនពេក ហេតុហ្នឹងត្រូវ  
 ខាងចំនួនទុកសំរាប់ទល់ ដល់គេយកវែកស្រាប់តែយកស្នាចូល កើច  
 វែកទៅតែម្តង ។

### ការដឹក

ការដឹកនេះមានទ្រង់ទ្រាយដូចគ្នាទៅនោះ គឺគេយកឈើ  
 ទោលចំនួន ៨ ហ៊ុន ឬទ្វាចំនួន ១ គីក ចណ្តោយច្រវែង ១ ម៉ែត្រ បាំង

ឬប្រាស ចុងខ្លាំងឲ្យឆើយឡើងបន្តិច សម្រាប់ធ្វើជាពីរដាក់សន្ធិវាង  
 ហើយយកក្បាលចណ្តោយចំនួន ៤ ម៉ែត្រ ៤ សន្ធិច មកវាយដួបពីក្រោម  
 ហើយវាយនាគាពីខាងក្នុងហែតាំងពីមេហ្វូតដល់ចុងក្បាល ដូចជាខ្លង់ទឹក  
 ដូច្នោះ ដើម្បីធ្វើការនោះឲ្យរឹង បានជាឲ្យធ្វើមេនោះឲ្យឆើយឡើងបន្តិច  
 ប្រយោជន៍ដល់ពេលដឹកកុំឲ្យវាចូកដី ក្បាលនេះ មានដងដែរ ប៉ុន្តែដង  
 នោះមិនបានបោះឲ្យជាប់នឹងក្បាល ដូចជាដងនង្គីលឬរោសដែលបោះ  
 ឲ្យជាប់នឹងក្បាល រោសនោះទេ ដងនេះគេយកឬស្សីឲ្យធំជាងក្បាល  
 ដៃមតដាច់ខាងគល់ចំនួនប៉ុន្មានប្រាប់ឲ្យដូច្នោះ ហើយយកឈើ ១ សិក្ខាទ័ង  
 ធ្វើជាតាយសម្រាប់ទុកថ្នក់នឹងពួក ដែលចង់នឹងមេក្តារដឹកខ្លាំងសន្ធិវាង  
 នោះ ដងក្បាលដឹកនេះ បានជាមិនបោះឲ្យជាប់ដូចជាដងនង្គីល ឬរោស  
 នោះ ព្រោះការដឹកនេះមានទម្ងន់ធ្ងន់ពេញ បើសិនណាបោះឲ្យជាប់នឹង  
 ក្បាលដឹកតែម្តង ដល់ពេលដឹកក្របីភាវធ្ងន់វាជ្រុលទៅខាងនោះខាងនេះ ឬ  
 ដួតក់ខ្លាំងភាពធ្វើឲ្យដងនោះបាក់ទៅវាយវាយ ក្បាលនេះពេលដឹកគេយក  
 ក្របីឬគោមកទឹមដឹកដូចជាដំរីទេ - រៀបតែគ្នាខ្លះដូច្នោះទេ ក្បាលនេះ  
 ដឹកបានតែស្រណា ដែលមានទឹកខ្លះ បើស្រែនោះគ្មានទឹកសោះ  
 ដឹកត្រូវទេ ព្រោះក្បាលនេះធ្ងន់ ដឹកទ្រង់បានចំនួន ១០០ ឬ ១២០  
 ណា ប៉ុន្តែក៏ទ្រង់ក្របីគោខ្សោយខ្លាំង ។

### ឈើក្នុង

ឈើនេះសម្រាប់កសិដ្ឋានស្រែដែលជួលឲ្យគេស្ទូង ឬច្រូត តាមទំនៀម  
 ស្រែកនោះជួលគេស្ទូងច្រូត មិនមានរាប់តាមស្រែទេ គិតតាមក្នុង  
 ១ ក្នុងថ្ងៃប៉ុន្មានក៏ឲ្យតាមថ្ងៃនោះទៅ ឈើក្នុងនេះយកចូលស្រែហាលប៉ុន  
 កំកូនដៃមធ្វើ បណ្តោយប្រវែង ២ ម៉ែត្រ ៨ តិក របៀបកសិដ្ឋាននោះ  
 ៣ ឈើហៅថា ១ កន្សែង ២ កន្សែងហៅថា ១ ក្នុង រួមក្នុង ១ ក្នុងត្រូវ  
 ជា ១២ ឈើ ។

### ឈើប្រាន

ឈើប្រាននេះមានទ្រង់ទ្រាយដូចត្រយូងចេត ប៉ុន្តែមានស្នួច  
 ហើយមានក្បាលរីកធំបន្តិច គេដាច់ត្រណាប់ត្រង់កដែលស្នួចឲ្យឆ្ងាយ  
 ទៅម្ខាង ហើយយងឈើ ១ សំប៉ែតធំជាង ១ ធ្នាប់ប្រវែង ១ ចំតាមមក  
 សឹកត្រង់ត្រណាប់បោះស្បៃឲ្យរឹង ធ្វើជាដៃសម្រាប់តាន់គោលស្ទូងយក  
 សំណាបមកតាន់ផ្ទាប់នឹងកឈើប្រាននោះ ហើយលើកឈើប្រានចុក  
 ទៅក្នុងដីឲ្យមានប្រហោង ដៃ ១ ដែលទំនេរតំបេះសំណាប ដែលតាន់  
 ផ្ទាប់នឹងឈើប្រាននោះស្ទូងទៅក្នុងប្រហោងនោះ ចើស្រែនោះដទៃមិន  
 បាច់ប្រើឈើប្រានទេ ស្ទូងដៃតែម្តង គឺដៃ ១ ប៉ុន្តែសំណាប ដៃ ១ បេះ  
 សំណាបធំ ១ មិនបាច់ប្រើឈើប្រានក៏បាន ។

### ត្រាត្រា<sup>(១)</sup>

ត្រាត្រានេះ មានច្រវែងប្រាំបួនដួងរោសវិដេវ ប៉ុន្តែត្រាន់ត្រៃវែង  
 ជាន់រោសវិដេវចំណោះ គឺគេយកឈើចំនួន ៥ ហ៊ុន ២ ជ្រុង ២ ណាម  
 ច្រវែង ២ ម៉ែត្រ ធ្មេញច្រវែង ១ ចំកាម ហើយដាក់ឱ្យរង្វើល  
 ចង្អុល ហើយដាក់ជនិតិវ រួចចងផ្គុំបុស្សជនិតិវជាប់គ្នា ប៉ុន្តែក្នុងរវាង  
 ជនិតិវធ្មេញឈមចុះខ្លួនបាទ ព្រោះពេលខ្លាស្មៅគេចូលខ្លួននៅក្នុង  
 រវាងជនិតិវហើយគេដើរចេញក្រោយដោយធម្មន់ខ្លួន និងខ្លាដោយ  
 កំឡាំងដៃកុំរួចទេ ព្រោះខ្លាម្តងៗ ដោយស្មៅច្រើនណាស់ ។

### ប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើស្រែក្នុងរដូវវស្សា គ្រឿងប្រតិកាត់

- ១ . ចណ្ណ) ៗ នេះក៏មានរួចរាន់ដូចចណ្ណ) នៅស្រុកខ្មៅ  
 យើងដែរ ។
  - ២ . ត្រលៀម ៗ នេះក៏មានផ្កាកោងដូចជាផ្កាចណ្ណ) ដែរ ប៉ុន្តែមាន  
 ជនិតិវត្រង់ខ្លីចំនួន ១ គឺ ដូចជនិតិវកាំបិតសម្រាប់កែធន់ប៉ុណ្ណោះ ។
- (២៩៧)

---

១ - ត្រាត្រា បើកាមលំដាប់ត្រូវគតិម្បាយក្នុងទី ២ នៃប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើស្រែ ទើប  
 ត្រូវ ឱ្យវាបានគតិម្បាយហួសមក ហេតុហ្នឹងទើបសរសេរជាខាងចុងវិញ ។

កោតកុលកុមារ .

អ្នកឃើញព្រះឃ្លាំង ឧត រៀបរៀង ហ្នូននិពន្ធមន្ត្រី ញឹក ធម្មបូជម  
( គ ពីលេខ ១២ ឆ្នាំ ១៩៧៧ )

បើអ្នកចង់ទាន ប្រាថ្នាចង់បាន បុត្រាបុត្រី ប្រាថ្នាយសស័ក្តិ ខ្ញុំប្រុសខ្ញុំ  
ស្រី សឹងបានចូលក្នុង ប្រាថ្នាពុំខាន ។ ដ្បិតភេរីជ័យ ជាមន្តលោក  
សម្រាប់កូនក្សត្រ ច្រើនព្រះមេត្តា ករុណាប្រោសប្រាណ ចង់ឲ្យទៅ  
ទាន បុត្រាបុត្រី ។ អាមាត្យបងចាំ ថ្ងៃនិព្វានបណ្តាំ ព្រះបាទបពិត្រ  
ស្រីចរិតសិវស្តវ ទោះបីចូលខ្ញុំ ដាក់នៅទានិក ដំណេកនិទ្រា ។  
អាមាត្យទាំងនោះ លុតលាបាកចុះ ចេញចរលើលា វិលវិលទៅដល់  
មណ្ឌលក្សត្រា ទើបចូលដោយនា ដំណើរសព្វគ្រប់ ។ ឯព្រះភោគី  
ខ្ញុំនាងនារី លុះល្ងាចត្រលប់ បរិភោគភោជន៍ព័ស្តុ អាហារស្គាល់ស្កប់  
លង់លុះយូរយប់ ចរចូលនិទ្រា ។ ហេតុកម្មមកផ្តល់ ទោះនាងនិមិល  
នឹងគង្សពុំខ្លា ឲ្យជាប្រវែហស ធ្វេធ្វេសចិន្តា ពុំពិចារណា ពិនិត្យពិស្តរ ។  
អ្នកនឹងនាងនាថ ពុំដែលព្រាត់យូត ក្សេមក្សាន្តសាទរ ត្រែកអរម្មរឹត  
ស្មោះស្ម័គ្រស្មោះសរ គួរត្រឹមវរ សំណេះចរចរ ។ ថាខ្ញុំជំរាប ឲ្យអម្ចាស់  
ជ្រាប ដ្បិតព្រះអន្ត្រា ស្តេចដាក់ត្រណាម បន្តមង្គុំថា កុំឲ្យភោក្តា  
ស៊ុតសត្វទាំងឡាយ ។ ស៊ុតទាន់ស៊ុតទា បើអ្នកភោក្តា កើតក្តៅក្រហាយ  
អស់អង្គអញខ្ញុំ ពិតពុំសប្បាយ នឹងទប់ទល់កាយ និត្យនៅពុំបាន ។

ខ្ញុំរត់វិលទៅ ឧទរលំនៅ បិតាក្សត្រក្សានុ ខ្ញុំព្រះមាតា ថ្ងៃថ្ងាប្រធាន  
 ប្រាកដពុំខាន ដូចពាក្យខ្ញុំថា ។ បើអ្នកចេះតម រក្សាគ្រណែម  
 ពិតពុំកោតកា អស់ទាំងស្រីតសក្ខ ទៀងទាត់សក្សា បាននៅផងគ្នា  
 លុះអស់ជីវិត ។ ឯអង្គអមច្នា ដែលពូននៅនា ក្នុងស្នាក់ភិ សីនិមមចា  
 ស្លាប់ នាងប្រាប់ស្វាមី បានស្តាប់សំដី សំដែងជាកំច្បាស់ ។ លុះអរ-  
 ណោជ័យ សូរ្យាថ្ងាថ្ងៃ រឿងនេះហើស ពីចិត្តបូកា ស្តេចមានគម្រាស់  
 ព្រះចន្ទលត្រាស់ ប្រើអង្គអមច្នា ។ ទៅសែនភិក្ខុ ជ័យចេញអំពី ផ្ទះ  
 ពន្យំពុំច្នា យកមកដាក់ដល់ មណ្ឌលក្សត្រា រយេកអមច្នា ចេញចាក  
 ភិក្ខុ ។ ស្តេចដណ្តឹងថា អាមាត្យអើយអា បានពូពាក្យពិ កោតកុល-  
 កុមារ ចរចាថាស្តី នាងតើស្រីដ៏ ខ្លិយាយថាម្តេច ។ អាមាត្យទទួលអង្គ លុត  
 លើកកង្កែប ប្រណម្យទូលស្តេច តាមដោយទានដ៏ធំ ដំណឹងពាក្យពេចន៍  
 គ្រណែមការកិច្ច នាងប្រាប់ស្វាមី ។ ស្តេចស្តាប់ទំនួល អាមាត្យក្រាបទូល  
 ប្រាប់អស់សេចក្តី ទ្រង់ព្រះចិន្តា គិតថាអំពី មុនបងក្រក្រី គិតទុបាយ-  
 ចល ។ ប្រើនង្គីប្រើនត្រា យកប្រពន្ធកំ ពុំបានសោតសល់ ក៏មាន  
 គេជះ គចង់វិទ្ធិពាល ចេះកិច្ចការចល សិល្បសាស្ត្រឆាប់ចុក ។ ចេះ  
 គួរគិតធ្វើត ធ្វើចលវិនិច្ឆ័យ ទ្រង់បាននាងរត់ ទៅឧទរនាយ ទ្រង់យា  
 ប្រាកដ ទ្រង់កំសត់ នៅតែម្នាក់ឯង ។ ហេតុស្តេចអន្ទពាល  
 ធំទឹកស្រីបស្រាល ស្មារតីរឿង ពុំខ្លាចកម្មពៀរ ពុំខ្លាចអង្គឯង

ពុំគិតពុំគិត ក៏យចក្កាបាយ ។ ទើបស្ដេចប្រញាប់ ទ្រង់ព្រះបង្គាប់  
 ទៅអស់ទៅហ្នឹង ឃ្លាំងភោជនីសាល ពិសេសទាំងឡាយ ឲ្យរៀប  
 ស្រាបាយ ភ័ស្តុភោជនា ។ អាហារចំអាច ចង្អុលដកប សំនិស្សិតទាន  
 ទា ប្រឡាក់លាយឡំ ប្រឡំផងគ្នា ខ្លួនញ៉ាំគ្នា លាយសំនិស្សិតសត្វ ។  
 រៀបរួចស្រេចហើយ ពិតពុំលង់ឡើយ ទើបព្រះមហាក្សត្រ ត្រាស់ប្រើ  
 អមត្ត យោត្រាទៅថ្នាក់ ហៅពោធិសត្វ ខ្ញុំអស់មន្ត្រី ។ ឲ្យមកចូលជុំ  
 លើរាជរោងម្ស ចរិកោធិបណី គមាត្យលុតលា ក្សត្រិធិបតី ទៅហៅ  
 សេនី សេនាចក្ក ។ ហើយហួសនោះទៅ ទាល់ទីលំនៅ មណ្ឌល  
 ព្រះពន្លឺ គន្ធាសាស្តា ថ្ងៃនិងព្រះអង្គ មហាក្សត្រទ្រើសទ្រង់  
 ត្រាស់ឲ្យហៅ ។ ទើបអ្នកម្នីម្នា ដើរតាមអាជ្ញា ត្រេចត្រង់សំដៅ  
 ឡើងលុះលើដំរី ពិមានលំនៅ រោងម្សឥតសៅ ត្រូវត្រាចរ់គ្នា ។  
 ចូលជុំមន្ត្រី សេនាបតី រាជវង្សពន្លឺ គង់តាល់ដេរដាស ពេញ  
 ពាសគ្រឡា គំនាល់រាជ រៀបរៀងរាល់រយ ។ ស្ដេចទតទៅ  
 យល់ ពោធិសត្វដល់ អង្គុយពីឆ្ងាយ ទើបស្ដេចត្រាស់ប្រើ ទៅ  
 លើទៅហ្នឹង ឃ្លាំងឲ្យលើកបាយ លើកអស់បណី ។ ភោជនអាហារ  
 ផ្សេងៗ ត្រឈល លៀងអស់មន្ត្រី យោធាពលពន្លឺ ចក្កសេនី  
 ហើយហៅពោធិ សត្វស្នូស្នីសោភា ។ ហែទៅកោតកុល កុមារនិមិល  
 ចរចូលកោតា ភោជនអាហារ ត្រកាលពិសា ជាមួយនឹងគា-

មាត្រា ១១១ ទ្រឹ ។ ពោធិសត្វស្លាប់ ស្ដេចត្រាស់បង្គាប់ ឲ្យអ្នកចូលទី  
 អ្នកដឹងជាមហា- ក្សត្រាចិបតី ធ្វើកលបំណី លាយនឹងស៊ុតសត្វ ។  
 អ្នកគិតថា បើពុំភោក្តា សមព្រះមហាក្សត្រ ស្ដេចទ្រង់ព្រះក្រោធ  
 ពិរោធភ្នាលក្តាត់ ធ្វើទោសទាល់ទាត់ ដល់ក្ស័យជន្ម ។ ទើបពោធិសត្វ  
 មហាចុរសរក្ខ អ្នកចូលភោក្តា ចំណីអាហារ ពស្តុភោជន៍ទង ព្រួយ  
 ព្រះទ័យ គិតដល់មហេសី ។ ក្រែងនាងកល្យាណ នឹងទៅពុំបាន  
 ពុំសុទ្ធត្រូវ ក្រហាយក្រហល់ រត់ដល់ទៅទី ឧទរជននី ជនកម្ពុជា ។

បទព្រហ្មទីត

កាលនោះវាក្សត្រិ នាងនៅទីហងត្រីហា ពុំសុទ្ធក្នុងអង្គា កើត  
 ជាភ្នែកក្រហាយលន់ ។ នឹងទប់នឹងទល់ប្រាណ នៅពុំបានទើបស្រីគន់  
 រំពឹងរិតគន់ ថាព្រះរៀមស្វាមី ។ សមស្ដេចឈប់កំលៅ ឲ្យមក  
 ពោរអ្នកទៅទី ឲ្យបរិភោគចំណី លាយនឹងស៊ុតមានពុំខាន ។ ទើប  
 បួននៅឯកាយ ភ្នែកក្រហាយពន់ប្រមាណ នឹងទំនៅពុំបាន ក្នុងក្រ  
 ពៅស្រីក្នុងវិញ ។ ទសមគិតប្រណី ព្រះស្វាមីមិត្រសំឡាញ់  
 សមសៅសោកអម្មញ្ញ ភ្នែកឯងអន់អ្នបកាល័យ ។ ខ្លួនបួនចាតយូរតយូរ  
 អតនរណា នៅសព្វថ្ងៃ គ្រាន់ពឹងគ្រាន់កាស៊ីយ នៅកំផ្លាព្រះរៀមវន្ត ។  
 នាងសៅនាងសោកសោះ នាងអាឡោអន់អ្នបកាក ជាជល់ទេត្រ  
 សស្រាក់ សស្រោចស្រោចព្រះភក្ត្រ ។ ទើបនាងនាងស្រីថ្ងៃ ផ្តាំថា



វិហារសុខា សសុខសមសោតា ចូរច្រាយប្រាប់ព្រះស្វាមី ។ ថាអញ  
 ក្តៅក្រហាយ ពុំសប្បាយក្នុងផ្ទៃយ ក្តៅក្តាប់ដូចអគ្គី ឆេះរោលរល  
 អស់អង្គី ។ សុខាមើយចូរស្តាប់ ចូរច្រាយប្រាប់ស្វាមីថា អង្គអញ  
 នេះក្រាបលា ទៅទស្សនាជន ។ នឹងទៅតុំបាទ ក្តៅក្នុងប្រាណាពិត  
 ពុំសុខ ឥឡូវនេះអញទុក តែចិញ្ចៀនក្នុងទាំងបី ។ មានតួអញនេះនៅ  
 ឲ្យចម្រើនជាស្វាមី ដឹងដើមតាថិសេចក្តី សមសែនសោយសោតាលាល ។

បើចិត្តអ្នកស្រឡាញ់ ចង់តាមអញទៅឲ្យដល់ នគរបោះមណ្ឌល ចំ  
 ព្រះវិហារថិតា ។ នាងណែប្រាប់ទំសទី ទៅកំពិតនគរ នេះនឹងដល់  
 ជលសា សមុទ្រមួយនាទបង្វាយ ។ ប្រមាណ ១០ យោជន៍ឆ្ពោះ  
 ទៅពីនោះទៀតឲ្យឆ្ងាយ ២៥ យោជន៍ឆ្ងាយ ទើបដល់ស្រុកអញនិក្ស  
 នៅ ។ នាងផ្គាំសុខា ក្នុងទុកអូលកប់ក្តៅ ស្រែបនាងយាត្រាទៅ  
 តែឯកអង្គដោយនាគ ។ ផ្គុកផ្គុំសុខនឹងនគរ អូលសាលាភិក្ខុជា

ដោយគេជនិកា តែថ្ងៃមួយដល់ប្តី ។ នាងនាងចរចូលដល់ លើ  
 មណ្ឌលមន្ទីរ ចង្អុលព្រះជនទី ខ្ញុំជននគរជក្សត្រា ។ ពីក្សត្រិក  
 ទុនទុប ថ្មមក្រសោចក្រែបថែថា វិហារសុខាពុំដឹង កាលព្រះឥន្ទ្រ  
 ជិត ។ មកយមស្នូនព្រលឹង ទៅថានឹងឲ្យនាងប្តី ឥឡូវនាងហេតុ  
 អ្វី ក៏កូនស្នូនវិលវិវិញ ។ ទើបនាងក្រាបទូលថា កាលឥន្ទ្រ  
 យមខ្ញុំចេញ ហោះទៅដល់អនាញ នាងស្រុកពារាណសី ។ ស្តេច

ដាក់ខ្ញុំក្នុងថង់ ស្បែកព្រះអង្គទុកខាងទី ចម្ការកូនសេដ្ឋី ឈ្មោះ  
 កោតកុលកុមារ ។ ម្នាក់ឯងភកសាច់ញាតិ ខំសង្វាតធ្វើចម្ការ មាន  
 តែសុខខា មួយសស្ត្រទុំក្បាលនៅផង ។ តែនោះមកដល់ថង់ ព្រៃ  
 ឆ្នាំងល្អវំពង បន្ទីស័ព្ទអធិបតី ពួកទៅដល់កូនសេដ្ឋី ។ ដើរមកដល់ថង់  
 ស្បែក ល្អបំផ្លែកយកទៅខ្ចី ដាក់លើមណ្ឌលទី ខាងដំណែកដែល  
 ទិញ ។ ខ្ញុំសោតនៅបំរើ រៀបសារព័កោជនា តាមដោយពាក្យ  
 អង្គ្រា បានជាកូននៅខែចមិន្យ ។ ខាងទូលពីមេស្រុក តាមកោដកចិត្ត  
 ទុប្បិត ទូលមហាក្សត្រឆន់ឆឹក ទុបាយកលកិច្ចច្រើនត្រា ។ ខាង  
 ទូលសព្វសេចក្តី ឲ្យសម្តេចព្រះបិតា មាតាថ្ងៃសោតា ស្តេច  
 ជ្រួតជ្រាបសព្វសេចក្តី ។ ទើបក្សត្រទាំងពីរថា ឧស្សៈក្សត្រពេញពិសិ  
 ហេតុបុណ្យហេតុបារមី គុណសម្តេចព្រះអង្គ្រា ជៀនជួយដោះទុក្ខភ័យ  
 មានដោយគុណឈ្នះក្សត្រា បានរួចស្តេចតាំង វិលវិនិមកសុខសប្បាយ ។  
 ទើបខាងក្រាបលាទៅ ទិល់នៅខាងតាមឆាយ អស់ស្នំស្នំទុកយាយ  
 សឹងសប្បាយចិត្តគ្រប់គ្នា ។ ខាងខាងនៅទីនឹងទុក ពិតពុំសុខក្នុងចិត្ត  
 គន់គិតទៅព្រះមហា - បុរសរក្ខជាស្វាមី ។ ខ្ញុំក៏ទូលអួលឯងពាក់ ព្រួយ  
 ព្រះកិត្តិវក្សត្រិ ពុំដូចសាលប្រក្រតិ ស្ងៀមស្ងួតស្ងប់ព្រះកិត្តិ ។

### បទកាកគតិ

នេះនឹងនៅនី - បានទៅពោធិ - សត្វស្នូស្តសោភា ឈរព្រះព្រហ្ម-  
 ទត្ត មហាក្សត្រពាលា ហៅទៅភាគា ភោជន៍ព័ស្តុចណី ។ លុះថ្ងៃ  
 រសៀល សូរ្យារៀល រើចព្រះពោធិ ក្រញាក្រាបលុតលា ក្សត្រា-  
 ធិបតី វិលវីនិមកទី លំនៅភាគា ។ ឡើងលើមណ្ឌល មៀងមើលកុំយល់  
 រកវាជធិតា តាំងកិតស្តុស្នឹង ដណ្តឹងសុខា នាងដើរទៅណា ក៏  
 បាត់កុំយល់ ។ សុខទ្រាស់ឆ្លើយ ថាម្ចាស់អើយ ក្សត្រិនិមិល  
 ពុំសុខសប្បាយ ក្រហាយក្រហល់ នឹងនៅពុំស្តល់ អន្ទះអន្ទែង រត់  
 ទៅតែមក ជជ្រុលជជ្រក ទ្រង់ព្រះកន្សែង ខន្តិះខ្សឹកខ្សួល អាក់អួល  
 ម្នាក់ឯង ក្សត្រិថ្នាំថ្ងៃនិង ចណ្តាំខ្សែខ្ញុំ ។ ដ្បិតនាងក្រាបលា វិលវីនិមក  
 ប្តីរើគ្រូម្យ នៃព្រះជនក នាងទុកព្រះទ័ - រងរក្ខុក្តម ទាំងចំនេះនៅ ។  
 ឲ្យម្ចាស់ក្សា ភាន់គូធិតា សោះសោតក្តាត់ក្តៅ បើម្ចាស់ចង់បាទ រួម  
 ហែងលំនៅ ឲ្យម្ចាស់ភាមទៅ ដល់នគរនាយ ។ នាងណែមគ្នា ទិសទី  
 យាត្រា អំពីហែងកាយ ឲ្យឆ្លងសមុទ្រ កំណត់ចម្ងាយ ដល់នគរនាយ  
 យោជន៍ ៣៥ ។ ពោធិសត្វស្តចំ សុខទ្រាយប្រាប់ ដូចពាក្យនាង  
 ផ្តាំ សព្វគ្រប់សេចក្រីច ពាក្យពេចន៍ថែទាំ ចិត្តចាស់ចង់ចាំ កាលយ  
 ក្សត្រិ ។ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ពិលាចថ្នាំថ្ងៃនិង ទ្រព្រះប្អូនស្រី ម្តេចមក  
 ប្រែប្រាស និរាសចេញពី បង់បាត់ទៅវិ ទូរហែងយូរយា ។ ទុប្បូ

បណ្ណាល បណ្ណាចំក្រុយក្រុល សាច់ស្លុតហាងលា បង្កើតប្អូនប្អូនពៅ  
 ខាងទៅគ្រីហា ធ្លាប់រងរេចេ លាន្តសុខរបង ។ ធ្លាប់រងខំប្រា  
 កុំដល់យូរអយូរ ដល់មួយគ្រី ធ្លាប់រៀបឈាវ តស៊ូកោដ៏ចំណី  
 ទិញទេសពីសី ពីសាឡិចង ។ រៀបប្អូនពៅ មានមេយូតទៅ  
 ទិញទេសពីសី ចុកគែទំនើ បញ្ជូនហ្ន៎ក់ហ្ន៎ក់ ទាំងទិញរង បង្កើតស្រែណោះ ។  
 រងគិតដល់ស្នូន ពន្លឺរង្វិទ្វិទ្វិទ្វិ ស្រយុតដឹងតោះ ស្រមោលប្រមៃ  
 ហ្ន៎ក់យស្ត្រ្យសោះ បង្កើតអាឡោះ គាល់យោធាតទំ ។ ឧប្បត្តល្យាណ  
 ចិត្តបង្កិតស្នាម ជាប្អូនសុខគន់ ទំនើនៅនៃចិត្ត ស្នេហ៍ស្និទ្ធស្នេហ៍  
 លុះអស់ជីវិត ជីវិតដឹងគ្នា ។ ទំនើដឹងស្រែស ព្រាត់ព្រាត់មាន  
 សាច់សង្ស័យ កុំបាចនៃចៅ ទូរចៅយូរអយូរ សម្រាប់បុក ប្រិមដតី ។  
 ព្រះពោធិសត្វ ទូញទៅប្អូនភ្នំ សោតសោយស្រែខ្ចី អនាថភណ្ឌិត  
 គន់គិតនារី រក្ខតជក្សត្រី ជ្យ័កស្រែសព្រាត់ព្រាត់ ។ សោតស្រែចង្វារ  
 ទុក្ខទើបព្រះពោ . ធំរង្សរក្ខ ទំនើនិយត្រា លីលទៅថ្នាក់ តាមព្រះ  
 ប្អូនភ្នំ រាជដឹងតា ។ លុះព្រឹកឡើងអ្នក រៀបចំខ្លួនដាក់ ទ្រព្យក្នុង  
 គ្រីហា យកទៅទ្រង់ បញ្ជូនថ្លៃថ្នាំ ទូរសុខខា ចំរេចញាតិផ្ទះ ។  
 ដល់ស្រែមជ្ឈមតាសំ មានសប្បុរសឈរសំ ជាត្រាយធម៌ព្រះ . ពោធិចម  
 ទៅ ឡើងទៅលើផ្ទះ ទើបអ្នកសំពះ សូមោតាមទិ ។ អ្នកប្រាប់ពីបាទ  
 ក្សត្រីឧល្យាណ ទ្រង់តាមលោមពីណី ប្រាប់ពីស្នេហាច តំណាច

អធិបតី ធិតិធ្វើអស់រាល់ ទុបាយសេចក្តី ។ ដូចជាសំស្ក្រឹតស្តាប់  
 ពោធិសត្វប្រាប់ សព្វគ្រប់សេចក្តី ដឹងដើមសេចក្តី អំពីហេតុស្តេច  
 ពេលគិតសេចក្តី ខឹងយកកិរិយា ។ ទើបដូចជាសំយាត់ ព្រះពោធិ-  
 សត្វ ឲ្យបរិភោគ ភោជន៍តស្តុប្បណី ត្រកាលពិសា យាត់ឲ្យខិត្រា  
 នៅមួយពត្រី ។ លុះព្រឹកព្រាងព្រះ សូរ្យសិរីរឿងរះ ពីបូព៌ាទិសទី  
 ទើបអ្នកក្រាបលា យាត្រាចេញខ្ចី ឆ្ពោះភាមទិសទី ផ្លូវដែលនាងផ្កា ។  
 លេចកំលចូលវិព្រ គ្រឿងចេញច្រើន ឥតអ្នកណា នាំ មាននៃឆ្នែដឹង  
 ដំណឹងដាក់ចាំ ពាក្យដែលនាងផ្កា នាំអ្នកយាត្រា ។ ចូលក្នុងព្រៃក្រវិព្រ  
 ស្រោងស្រាងត្រឈៃ ឆ្រឈើសាខា មានដើមស្វាយស្វាត លាំង-  
 សាត្រុខ្នា ល្អិតល្អនសេដា ដូងដងទង្គិក ។ សាបសំរោងទម្រង់  
 មន្ទីរកម្មទេ ភ្លៀវញ្ជូរសំពារ គន្លង់ក្រៀលក្រង ស្តីស្តង់សត្វរ  
 ការពេសវៃវៃកា - ណាងស្នូលស្នាយ ។ ក្បាលកំពា ក្បាលក្រីស្តា  
 ប័ទ្មនិបាតកាយ ដកតក្នុងខ្នង ត្រឈើរលាយ រលូសវល្លិកយ វល្លិវៃ  
 ចាំបា ។ សណ្ឋាសណ្ឋាន់ សណ្ឋាចក្រវ៉ាន់ គ្រប់ញាតេយ្យ ពិគុលពេតវ៉ាន់  
 លោកលាំងអំពា អំពាលទន្លា ទន្លាប់ផ្ទេរផ្តល ។ ព្រីងព្រូសក្រពៅ  
 ចប្បាសច ផ្កា បង្កាដើមផ្តល អង្កាញ់មាក់ប៉ែន គូលេនកណ្តុរ  
 កណ្តុកគ្រិសុល ត្រសិតក្តាតក្នុង ។ ស្រឡីស្រលៅ ស្រឡីតឈើ  
 ទៅ ឈើខ្ចាញ់ខ្ចាញ់ ច្រវែងត្រញូង ទំពូងសង្ឃួច សង្ឃួរពោន

ពួក ពក្រពត៌ពង្ស ។ មាត់ដោតមាត់ច្រើន មាត់ប្រាណវដង  
 រំដួលព្រះក្រុង ព្រះក្រាបផកម្លៃ ឃ្លាយ្យូន្យូន ឃ្លាយ្យូន្យូន  
 គតិរុយុត ។ សំរោងសំរោង សំរោងស្រឡាត ស្រឡាតស្រឡាត ស្រឡាត  
 ថ្នាលមាន លំពាទំលំពា លំពោះដើមដក់- គន់កំភ្នំភ្នំ ។ ទន្លេ  
 ទន្លេ ទន្លេ ទន្លេ បុស្សចេងស្រម្តៅ សម័សម័ល ពពួលខ្យាខ្យា  
 យាងយុថ្នាថ្នា គ្រស់គ្រឿលគ្រាចគ្រឿត ។ ស្រឡាតមក្សុល ពុំប្រា  
 ច្រុល ច្រុលដៅដៅ ឆ្មៅឆ្មៅស្មៅស្មៅ ព្រោលព្រាបសៀក  
 ល្មើសចន្រ្ទៀត កន្រ្ទាងពោងបាយ ។ អំចង់ថ្លៃថ្លៃ សានសោម  
 លាំងដៃ ព្រំព្រះកំចាយ កំចាត់ស្តីស្តៅ ព្រលព្រៅសណ្តាយ ក្រកោះ  
 ក្រូចក្រាម ច្រើសច្រើយដៃដៃ ។ ឈើផងច្រើនពណ៌ ដុះដោយ  
 ដួរដរ ផ្សេងៗទ័ង ផ្លែផ្កាប្រាស់ប្រាល ខ្លោលក្រាស់ក្រិ ដេរជាស  
 ដោយព្រៃ ទូរមមត្តា ។ ខ្លះខ្លះខ្លះ ខ្លះខ្លះខ្លះ រីករោយបុប្ផា  
 ពិដោរល្អយាយ លាយសព្វទិសា ខ្លះជ្រះផលា ដោកដាំនៅដី ។  
 ព្រះពន្យពុទ្ធ យង់យល់ផលា ទឹកដល់ក្រិត ថាបុប្ផស្នូន ខ្លឹមខ្លឹមពិសិ  
 យូតដៅទូរទី តំបន់ហានឆ្មាយ ។ ទាន់នៅនេះរាំ ទីនិចេផលា ចរិភោគ  
 សប្បាយ ពិរទាក់ទីស្នូន ខ្លឹមខ្លឹមពណ៌ៗយ ដើរលេងនិយាយ  
 ក្រសាលក្សេមក្សាន្ត ។ ឥឡូវប្អូនយូត ចង់ទំសង្វាត ក្រែបតាមដោយ  
 ដាន យល់ផលពិសិ ទីនិចំពុំបាន ផ្អែកផ្អែកពុំយូន មិនចង់ភោគ ។

អ្នកទុកញ៉ាំបុលរាជសេនា ឆ្នាំ - កិន គណនកស្រី

(ធម្មក)



វគ្គទី ៣

តាំងពីហ្វូងទទួលសំបុត្រតាំងតុះ ហើយចម្រុះមិនឲ្យខ្លី ១០ នាក់ដឹងសេចក្តី គឺរាជ  
ដល់លីយូដាក់ថ្នាំបំបាត់រាជសេនា យកទៅថ្វាយព្រះនាងហ្វូហៅនិងហង់ដូកៀង ដែល  
គ្រងរាជសម្បត្តិឲ្យទ្រង់សោយដោយចង្អុំ ។

ឯហ្វូងដឹងក្នុងសេចក្តីសំបុត្រតាំងតុះដូច្នោះ ក៏បិទបាំងមិនឲ្យខ្លី  
១០ នាក់ដឹងសេចក្តី ទើបចង្អាតឲ្យហៅនាហ្វូមុខមន្ត្រីទាំងពួងមក  
ថ្ងៃក្បាល យើងនឹងឲ្យតាំងតុះចូលមកត្រង់តើស្រួលមិនស្រួលដូចម្តេច?  
នេះថយ ឆ្លើយថា តាំងតុះនោះចិត្តថ្លៃដូចជាសត្វខ្លា បើនឹងឲ្យចូលមក  
ក្នុងត្រង់នឹងកើតអន្តរាយដល់មនុស្សទាំងពួង ។ ហ្វូងនិយាយថា  
អ្នកនេះនឹងគិតលាចម្រុះដូចយើងមិនបានទេ គ្រាន់តែពូជណ៍  
មិនទាន់ឃើញខ្លួនខ្លាបមុន ដូចពាក្យបុរាណថា ខ្លួនខ្លាមិនខ្លាប ទៅ  
ខ្លាបឯណាបម្រាវិញ ។ លោទិតឆ្លើយថា ខ្ញុំបាទបាទស្គាល់ចិត្តតាំងតុះ  
មត់ពីដើម ប្រាមដជាមនុស្សចិត្តកាតក់ បើបណ្តាងឲ្យចូលមកក្នុង  
ត្រង់ហើយ នឹងនឹងកើតលាចម្រុះដូចជាពាក្យនេះថយថាជាប្រាមដ ។

ហ្វូជីនគបថា អ្នកទាំងអស់គ្នាកុំនិយាយយើងមិនស្តាប់ទេ លោកទីតន៍  
 កេះថាយើងអស់នាហ្វូជីនទាំងឡាយ លុះបានព្រះសំដីហ្វូជីននិយាយដូច្នោះ  
 ក៏នឹកគួបចិត្តណាស់ ខ្លះលើកត្រាសំរាប់ការជូនហើយក៏លាចេញលែងធ្វើ  
 ករណី រីលទៅទៅផ្ទះសព្វខ្លួនជាច្រើន ។ ហ្វូជីនទើបចាត់ភ្នាក់ងារកាន់  
 ព្រះតម្រាស់ឲ្យចេញទៅទទួលតាំងគុះៗ ក៏លើកពលចូលមកតាំងនៅទី  
 តំបន់លុតតិក្សាកំពែងច្រើន ។

ឯខន្តី ១០ នាក់ដឹងថា តាំងគុះលើកហោងចូលមកតាំងនៅជិត

ក្រុងហើយ ទើបគិតគ្នាថា ហេតុទាំងនេះ គឺព្រោះហ្វូជីនជាដើមគំនិតគិត  
 អែបព្រះតម្រាស់ឲ្យខ្មែរគ្រែក្រែលើកកងទ័ពមកធ្វើអន្តរាយដល់យើង បើ  
 ប្រសិនជាយើងនៅស្ងៀម សេចក្តីអន្តរាយនោះគង់នឹងមានដល់ជីវិតយើង  
 ប្រាកដ គួរតែយើងនឹងគិតសម្លាប់ហ្វូជីនចេញជាមុនសិន, លុះគិត  
 ព្រមព្រៀងគ្នាហើយទើបចាត់ប្រើមនុស្សទំនុកទុកចិត្ត ៥០ នាក់ ដាច់  
 គ្រឿងសស្ត្រានៅអែបប្រចេញព្រះបរមរាជវាំងទាំងក្នុង ហើយបង្គាប់ថា  
 បើណាណាបានឃើញហ្វូជីនចូលមក ឲ្យព្រួញគ្នាចូលហប់ដាច់ចោលចុះ  
 ខ្លួនត្រូវយើងក៏ចូលទៅទូលព្រះនាងហ្វូហៅថា ហ្វូជីនអែបព្រះតម្រាស់  
 បង្គាប់ឲ្យខ្មែរគ្រែក្រែលើកហោងជាដាច់ទ័ព ចូលមកនឹងចាប់ទូលព្រះ  
 បង្គាប់ទូទាំងឡាយសម្លាប់ចោល ទូលព្រះបង្គាប់ទូទាំងឡាយមិនមាន  
 ទីតាំងឯទៀតសោះ ចំពោះមានតែគ្រឹបព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះ



ករុណាជួយឱ្យទូលព្រះចង្អុំជាខ្ញុំទាំងឡាយរួចរស់ជីវិតក្រោមល្អិតចូលព្រះ  
 បាទគោរព ព្រះនាងហូហៅ ទានព្រះសរីរិយ៍បង្គាប់ថា ឲ្យអ្នកចល់គ្នា  
 ទៅអង្វរលេខក្នុងទោសហូជីនចុះ ហូជីនគង់នឹងមានសេចក្តីភាណិកភាស្ត្រ  
 មិនបានធ្វើសេចក្តីអន្តរាយទេ ។ តៀរយៀងទូលកថា ហូជីននោះ  
 មានចិត្តស្តាប់ទូលព្រះចង្អុំជាខ្ញុំទាំង ១០ នាក់ណាស់ ដែលទ្រង់ថា ឲ្យ  
 ទូលព្រះចង្អុំជាខ្ញុំទាំងឡាយទៅកេហូជីននោះ បើដូចយកសាច់ទៅឲ្យខ្លា  
 នឹងមិនគង់ជីវិតរាលមកវិញបានទេ បើព្រះអង្គមេត្តាប្រោសទូលព្រះចង្អុំ  
 ជាខ្ញុំទាំងឡាយ សូមទ្រង់ឲ្យអញ្ជើញហូជីនចូលមក ត្រាស់សុំអាយុ  
 ជីវិតទូលព្រះចង្អុំជាខ្ញុំទាំងឡាយផ្ទាល់ព្រះឧស្ម បើប្រសិនជាហូជីនមិន  
 មេត្តាទេ ទូលព្រះចង្អុំជាខ្ញុំទាំងឡាយសូមទទួលថ្វាយជីវិតទាំងអស់គ្នា  
 ចំពោះព្រះក្រូតែម្តងទៅចុះ ព្រះនាងហូហៅទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ក៏ចាប់  
 ព្រះទ័យមានសេចក្តីករុណាណាស់ ទើបចាត់បរម្រឹឲ្យទៅអញ្ជើញហូជីន  
 ចូលមករាល់ ។ ឯហូជីនចល់នឹងរៀបខ្លួនចូលទៅគាល់ព្រះនាងហូហៅ  
 នោះ កាន់លើនយាត់ថា ដែលព្រះនាងហូហៅឲ្យអញ្ជើញលោចទៅ  
 គាល់នោះ ខ្ញុំបាទមានសេចក្តីភាណិកណាស់ ក្រែងមានសេចក្តីអន្តរាយ  
 ដល់ខ្លួនលោក ហូជីនកថា ព្រះនាងហូហៅនឹងយើងជាបងប្អូនទាំងគ្នា  
 កាលណា នឹងគប់គិតដ៏ មិត្រទ្រុស្តចូលនឹងនឹងពួកខ្លួន ១០ នាក់នោះ  
 ឡើយ ។ អ្នកសៀកធ្វើយថា ហៅដែលយើងនឹងទុកនោះ ប្រហែល

១៩១០ ភាគដំបូងដាក់ប្រាថ្នា យើងនឹងចូលទៅកុំប៉ាន ។ បូជន៍ឆ្លើយថា  
 បើលោកនឹងចង់ចូលទៅក៏ទៅចុះ តែត្រូវសុំឲ្យ១៩១០ ភាគចេញមុន  
 ពីក្នុងព្រះបរមរាជវាំងសិន ទើបលោកមិនមានអន្តរាយ ហ្ន៎ជំនុំបានព្រះ  
 អ្នកទាំង ៣ និយាយដូច្នោះក៏សើចហើយគបថា យើងជាមន្ត្រីធំសម្រេច  
 រាជការដែលដឹងមានអ្នកឯណាស្មើ ១៩១០ ភាគប៉ុណ្ណោះ ក៏នឹងមាន  
 សេចក្តីគិតត្រៀមទៅក្រុងខ្មែរ ក៏នឹងធ្វើយើងដូចម្តេចបាន អ្នកសៀវថា  
 លោកនឹងចូលទៅក៏ទៅចុះ តែខ្ញុំបាទសុំទៅជាមួយផង អ្នកសៀវទើប  
 ឲ្យអ្នកសុំក៏ជាបួន យុំនាំទាហាន ៥០០ ចូលទៅនៅច្រំចាំត្រង់ទ្វារកាំង  
 ខាងមុខ អ្នកសៀវនឹងចូលត្រង់ខ្លួនពាក់កែវក្របីចូលទៅជាមួយ  
 នឹងហ្ន៎ជំនុំផល់ទ្វារខាងក្នុង ប៉ុន្តែនិយាយទ្វារក៏យាត់ហាមអ្នកសៀវនឹង  
 ចូលមិនឲ្យចូលទៅឲ្យនៅខាងក្រៅ ហ្ន៎ជំនុំក៏ដើរចូលទៅតែម្នាក់ឯង  
 លុះដល់សុំទ្វារខាងក្នុង ត្រៀមយៀងក្នុងរយៈកាយហ្ន៎ជំនុំដើរចូលមកក៏កាំង  
 ផ្លូវហើយញាក់មុខឲ្យក្នុងហាសិបខាងចោមព័ទ្ធជាមួយហ្ន៎ជំនុំបាន ហើយ  
 ត្រៀមយៀងស្រែចង្កា ខ្លួនឯងនេះក៏ដើរជាមនុស្សក្នុងទាមណាស យើង  
 បានជួបទំនុកចម្រើនសេចក្តីពិតចូលសុំឲ្យខ្លួនឯងបានធ្វើជាដំបូងនេះ  
 ហេតុម្តេចឯងក៏ចិត្តធំម៉្លោះ ហ៊ានច្រើមនុស្សទៅលបសម្លាប់ព្រះនាងកាំង  
 ថែហាងព្រះមាតាព្រះចៅឡេនគេ ដែលមិនមានសេចក្តីខុសសោះឲ្យ  
 ទំនុកទៅ ហើយខ្លួនឯងក្លែងកែបធ្វើព្រះកម្រាសចេញទៅខែក្រិក្រា

ឲ្យលើកទាហានចូលមកទ័ពចាប់ខ្លួនយើង ដែលមានគុណបូជាការដល់ខ្លួន  
 នោះសម្លាប់ទៀត ខ្លួនឯងនេះជាមនុស្សខ្មានសេបក្តីមកញាតិទ័ពយើងសោះ  
 ត្រឡប់ថ្កោលទោសថា យើងជាសត្រូវទ័ពជសម្បត្តិវិញ ខ្លួនឯង  
 គិតប្រទុស្ស័រយើងយើងហើយ យើងត្រូវយកជីវិតខ្លួនចេញក្នុង  
 វេលានេះ ។

ហ្វូជិនពាល ជាប់ក្នុងបំណោមដ៏ពន្លឺកដូច្នោះក៏គិតស្មុតរន្ធកស្មើទ័ព  
 បាត់ស្មារតីផុតនិស្ស័យដែលទ័ពកេរ្តិ៍ដ៏ប្រឹងក្រឡេកមើលទៅទ្វារខាង  
 ក្រោយបិទជិតយើង ក្នុងទាហានហាសិបនាក់ក៏ប្រហារហ្វូជិនអនិច្ចកម្ម  
 នៅទីនោះឯង ។

ឯអ្នកសៀវភៅចូលរករកខាងក្រៅទ្វារចាំឃ្នកណាស់ មិនឃើញ  
 ហ្វូជិនចេញមកក៏ស្រែកហៅពីក្រៅ ត្រូវយើងបានឮសំឡេងក៏ដាក់  
 ក្បាលហ្វូជិនត្រូវវង់បោះចេញមក ហើយស្រែកប្រាប់ថា ហ្វូជិនគិត  
 ក្បត់ យើងសម្លាប់ចេញហើយយកក្បាលទៅចុះ នរណាដែលមិនបានចូល  
 ដែរមតិគិតក្បត់ជាមួយទេ ឲ្យវិលត្រឡប់ជាប្រញាប់ទៅវិញចុះ កុំមក  
 តក់ថាអ្វីឡើយ ។ អ្នកសៀវភៅចូលបានឮដូច្នោះក៏ស្រែកប្រកាសថា  
 ហ្វូជិនជាសេនាបតីសម្រេចពេជ្ជការផែនដី ខន្តី ១០ នាក់រួមគំនិតគ្នា  
 ចាប់ហ្វូជិនសម្លាប់ហើយ យើងត្រូវតែទំលាច់ទ្វារកំនីចូលទៅសម្លាប់  
 ខន្តី ១០ នាក់ ឲ្យអស់ចេញ នរណាចូលផែនដីយើងខ្លះ ។ ដើរទ័ព

ជាទាហានហ្វូជីនដែលនៅជាមួយនឹងអ្នកស៊ុត ឮអ្នកសៀវនឹងចូលស្រែក  
 ថាដូច្នោះ ក៏យកភ្លើងដុតទំលាយទ្រុះព្រះបរមរាជវាំង ហើយអ្នកស៊ុត  
 ក៏ជេញទាហានចូលទៅបានប្រទះនឹងខ្លួនលេវទាំងឡាយក៏រាប់សម្លាប់អស់  
 អ្នកសៀវចូលចិត្តស្ទុះចូលទៅទៀត ខណៈនោះ ភៀវក្នុង ភៀវក្នុង ហែហ៊ុយ  
 គុយសេន ខ្លួនទាំង ៤ នាក់នេះ ឃើញអ្នកសៀវ ចូល នឹងអ្នកស៊ុត  
 ទំលាយទ្រុះ ព្រះបរមរាជវាំងចូលទៅ ក៏ស្ទុះរត់វង់ចូលទៅក្នុងសួនផ្កា អ្នក  
 សៀវ ចូល ជេញទាន់សម្លាប់នៅទីនោះ ហើយបញ្ជាក់សាច់ខ្លួន ៤ នាក់  
 ទាល់តែស្អិតខ្ទប់ខ្ទួនអស់ទៅ ឯភ្លើងក៏ឆេះរាលចូលទៅដល់តំណក់ទាំង  
 ក្នុង ភៀវយៀង ក្នុងគុយ ថៅចៀត ហៅឡាំឃើញវណ្ណភ្លើងឆេះ  
 សន្ទោសនៅ ក៏នាំព្រះនាងហ្វូហៅនិងហង់ដូព្រៀន នាងដូហៀវ រត់  
 គេចទៅត្រង់កន្លែងដែលភ្លើងមិនទាន់ឆេះទៅដល់នោះ ។

ខណៈនោះ លោទិតដែលបញ្ជាទាត់តំណែងមន្ត្រីហើយនោះ  
 លុះឃើញភ្លើងឆេះក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ក៏តែងខ្លួនពាក់ស្រែកកាន់  
 អាវុធទៅឈរនៅមុខទ្វារពួកព្រះស្នំនៅ លុះត្រឡប់ទៅឃើញក្នុង  
 គុយ ហ្វូហៅគេចរត់ភ្លើងគឺស្រែកសួរទៅថា តាស្រីរាជសម្បត្តិអំព្រះ  
 នាងរត់ទៅណា ។ ក្នុងគុយបានឮសម្រែកក្រឡេកទៅឃើញលោទិត  
 ក៏ភិតភ័យរត់គេចបញ្ជាមតិទីនោះ ព្រះនាងហ្វូហៅក៏រត់ស្ទុះរលោត  
 ទម្លាក់ខ្លួនពីលើរបៀងតំណក់លោទិតរត់ចូលទៅទទួលទ្រទាន់ នៅទង

ឃុំទាហានចូលទៅដល់កងកំរង ច្រវែងហូរព្រៃក្រែងស្រែកថា ការនេះ  
 ស្រែកនឹងរាជសម្បត្តិ ។ អាងទឹកម្តងនិងទឹកទន្លេ ១០ នាក់សម្លាប់ហូរជន  
 បង្កងង អញសម្លាប់អាងនិវាណឲ្យបាន ពួកទាហានក៏ស្ទុះស្រែចូលទៅ  
 ព័ទ្ធជាប់សម្លាប់ហូរព្រៃបាន ។

បណ្តា នាហ្មឺនខុម្រឺន្ត្រីខ្ញុំរាជការនឹងសេនាទាហានទាំងពួង សឹងចូល  
 ទៅជាពួកក្រុមនៃអ្នកសៀវនឹងចូលជាច្រើន ទើបអ្នកសៀវចាត់ទាហាន  
 ១ គងភាមទៅព័ទ្ធជាប់ខ្លួន ១០ នាក់ នឹងប័ក្ខពួកទាំងប្រុសរាំងស្រែកបង្ក  
 សម្លាប់អស់ ហើយចូលក៏ឃុំនាទាហានចូលទៅលត់ភ្លើងដែលឆេះកងព្រះ  
 បរមជេតាំងរលត់ស្រេច ក៏អញ្ជើញស្តេចព្រះនាងហូរហៅទៅស្តីករាជការ  
 ផែនដីដូចដើម លុះវេលាយប់ក្នុងយក្សក៏ទៅជួបនឹងភ្ញែវយៀង ទើប  
 បច្ចុលគ្នានាំបាងជូរព្រះ ហង្សជូរព្រះចាត់ចេញទៅនៅក្រៅក្រុងលាក់ខ្លួន  
 ពួនជ្រកក្នុងព្រៃធំប្រមាណក្នុងភ្នំត្រួតស្រាម ។

ឯអ្នកសៀវនឹងចូលក៏កេណ្ឌប្រមូលពលទាហានចែកជា ២ គង គង  
 មួយឲ្យវាមចាប់ពួកខ្លួន ៦ នាក់ គងមួយឲ្យវាមស៊ីបរកហង្សជូរព្រះនិង  
 ហង្សជូរព្រះក្នុងព្រៃក្រែង ខណៈដែលក្នុងយក្សនឹងភ្ញែវយៀងបានពូ  
 ស្ទុះសំឡេងទាហានទ្រង្គានភាមទៅជញ្ជាន់រកសន្ធិគណាស់ ក៏ភ័យខ្លាច  
 ក្រែងមិនរួចពីសេចក្តីស្លាប់ ទើបប្រញាប់ដោះវែរគេបយកវែរខ្លួន ឯព្រះ  
 រាជសេនាទាំងពីរព្រះអង្គ ក៏បោះបង់ចោលទៅក្នុងព្រៃកណ្តាលអធ្រាត្រ

ស្ងាត់ ឯគ្រឿងយៀងរត់កាត់តាមក្បែរជើងគោតទៅដល់ស្ទឹង ១ ប្រទះ  
 ទឹកដងទឹកចំបងទទឹង ៧ហ្វាងស្រុចហោឡា ពួងពាហានមិនបាន  
 ឃើញខ្លួនគ្រឿងយៀងពួកស្នេហាជើងដើរក្នុងព្រៃព្រៃឆ្ងាយ ក៏នាំគ្នាព័ទ្ធរត  
 ក្បែរទោត់ស្ទឹងនោះ លុះជុំគប់ភ្លើងចងទឹកមែកឈើធំក្នុងល្ងាច ឃើញ  
 ជាមនុស្ស គ្រឿងយៀងពីស្ទុះលោតទៅក្នុងស្ទឹងលង់ទឹកស្ងប់ទៅ ។

ឯហងជួរៗនិងហងជួរហៀច ដែលខ្លួនចុះចង់ចោលក្នុងព្រៃ  
 លុះបានពួសំរោងពលពាហានទន្ទ្រានព្រៃចូលមកអំពីកងជួរព្រោះ ក៏ទ្រង់  
 ភ័យណាស់ ដល់ពេលយាម ៣ ទឹកសន្សើមផ្កាកណាស់ ក៏ប្រក្ស  
 គាថា យើងនឹងនៅក្នុងទំនេរមិនបានទេ ត្រូវតែចេញទៅទើបផុតភ័យ  
 អន្តរាគមន៍ ថាហើយក៏នាំគ្នាយាងព្រះបាទសសុលមមុលព្រៃទៅក្នុងវេលា  
 ពណ្តាលយប់នឹងមើលផ្លូវមិនឃើញសោះ មិនដឹងបើទឹកទៅទាញណា  
 ភ័យគង់យាងព្រះភូសាចង់ភ្ជាប់គ្នា លុះព្រៃរាងឃើញអំពីលំអិតលំអើ  
 នាំមុខ ១ ហ្នឹងក៏ភ្ញីស្ទាងឃើញច្រកល្អក ក៏នាំគ្នាយាងទៅតាមព័ទ្ធអំពីល  
 អំពីពេលនោះ ហងជួរហៀចជាព្រះអនុជមានចម្បងថា អំពីលំអិតនេះគឺជា  
 ទេវតាជួយនាំផ្លូវយើងជាប្រាកដ អំណើរទៅមុខយើងនឹងមានបុណ្យ  
 លុះវេលាជិតភ្លឺស្រាងក៏យាងទៅដល់ចុងភ្នំមួយអន្លើ ព្រះបាទព្រះ  
 ធម្មកុមារទាំង ២ ព្រះអង្គ ក៏ហើមពុរពេទឹកនឹងយាងទៅមិនបាន លុះទ្រង់

គ្រឿងមើលទៅឃើញគំនរស្មៅ ១ គង់ក៏នាំគ្នាចូលទៅប្រះដួលកំលង់តុ  
ដឹងព្រះសោយ ។

ទីនោះមានបំណាច់ណាស់អ្នកស្រឡាញ់ឈ្នះស៊ុយកុក ក្នុង  
ពេលយប់នោះ ស៊ុយកុកផេសលកយល់សច្ច៍ឃើញថា មានព្រះ  
អាទិត្យ ២ ដួងធ្លាក់នៅទីខាងក្រោយផ្ទះ លុះព្រឹកឡើងស៊ុយកុកភ្ញាក់  
ឡើងពីដេក ក៏ដើរចេញទៅលេងខាងក្រោយផ្ទះគ្រឿងមើលទៅឃើញស្មៅ  
គ្រឿងគំនរស្មៅ ក៏ដើរចូលទៅមើលឃើញកុមារ ២ នាក់ដេកប្រឡប់គ្នា  
ស៊ុយកុកក៏ដាស់ឡើងសួរថា កុមារនេះមកពីណា? ហើយដូច្នោះឆ្លើយថា  
នោះព្រះនាមឈ្មោះហង់ដូព្រឺនដែលសោយរាជសម្បត្តិក្នុងគ្រឿងឡូកាអៀង  
យើងជាព្រះអនុជឈ្មោះតាន់លីវេន បានជាយើងរត់មកនៅអាស្រ័យ  
ក្នុងទីនេះ ព្រោះតែខន្តិ ១០ នាក់ ចណ្តាលឲ្យកើតចលាចលរវៃតក់  
ព្រះនគរ ។ ស៊ុយកុកបានឮដូច្នោះ ក៏តក់ស្លុតលុតដង្ហើមចុះក្រាប  
ថ្វាយចង្ហំហើយទូលថា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឈ្មោះស៊ុយកុក ពីដើមបាន  
ចូលធ្វើជាខ្ញុំរាជការក្នុងទីគ្រឿងដែរ តាំងតែពីដំនើព្រះទៅឡើងគេជាព្រះ  
រាជបិតាខែព្រះអង្គ អាខន្តិ ១០ នាក់ វាធ្វើការទុក្ខរិតកាក្រក់ផ្សេងៗ  
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនសប្បាយចិត្តមិនចង់ធ្វើរាជការ ក៏លាងរចេញមក  
ធ្វើស្រែបំណាច់ទទួលបាននៅទីនេះ ទូលហើយស៊ុយកុកក៏អញ្ជើញ  
ព្រះរាជកុមារទាំងពីរព្រះអង្គឡើងទៅសង់លើផ្ទះ ហើយក៏រៀបទីតាំង

ប្រាប់បំណងប្រាប់គ្រោះស្លាប់ បញ្ចូលការសម្រេច ខណៈនោះ ព្រះ  
រាជកុមារទាំងពីរព្រះអង្គ ក៏គង់សម្រាកនៅព្រះបរិយកុត ។

ឯបីនាទីក៏លើកតាហានចូលមកប្រទះនឹងគូនគុយដូ តាហានក៏  
ឃុំចាប់ខ្លួនបាន បីនាទីពិចារណាសួរថា កើតលាចលត្រាខេះព្រោះ  
តូកឯងទាំង ១០ នាគ់ចណ្តាលធ្វើការគ្រប់ផ្សេងៗ ឥឡូវឯងនាំព្រះរាជ-  
កុមារទាំងពីរព្រះអង្គទៅទុកឯណា ។ គូនគុយដូឆាប់បង្ហាញ កាលកើត  
ភ្លើងនេះឡើងក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ខ្ញុំបាននាំព្រះរាជបុត្រាទៅនៅក្នុង  
ព្រៃ លុះទុះព្យួសឡើងគឺមកដល់ព្រលមនសីនៃតូកតាហាន ខ្ញុំបាន  
ក៏មានសេចក្តីគិតស្មារតីខ្លះក៏យល់ណាស់ក៏ក្រែលស្រយកវត្ថុខ្លួន ឯព្រះរាជ-  
កុមារ ២ ព្រះអង្គចង់ដឹងក៏មិនដឹងខ្លាចភ្ញាក់ទៅទីណា ។ បីនាទីព្រះ  
ទ័ន្ធនាស់ ក៏ឲ្យសម្លាប់គូនគុយដូនៅទីនោះហើយកាត់យកក្បាលព្យួននឹង  
កសេះ លើកតាហានចេញចាកទីនោះចំបែកគ្នាជាច្រើនផ្លូវ តាមទៅរក  
ព្រះរាជទ្រព្យទាំង២ព្រះអង្គ ឯបីនាទីដំបូងសេះគ្រឿងក្រពើព្រៃ  
រកព្រះរាជទ្រព្យ ជាហេតុគឺទៅគាត់នាំគ្រឿងគ្រឿងទៅដល់មណ្ឌលផ្ទះ  
ស៊ីយកុក ។

ត្រាខោះ ស៊ីយកុកឈរនៅមុខផ្ទះ លុះត្រឡប់មើលឃើញបីនាទីចង  
ក្បាលគូនគុយព្យួននឹងកសេះ គេចចូលមកដល់ផ្ទះគាត់ ក៏ម្នីម្នាទៅជិត  
ពិនិត្យក៏ស្គាល់បាន ទើបសួរថា លោកចាប់ខ្លួនគូនគុយបាននៅទីណា



រើបកាត់ក្បាលព្រះវិហារសេនាបតីនេះ ។ បីខាងឆ្វេងឲ្យដំណឹងស៊ុយ  
 កុតតាំងពីដើមដល់ចប់សព្វសេចក្តីហើយ ខ្ញុំសូនីតដល់ទំនេះដើម្បី  
 ទិញស៊ុយពេទ្រព្រះរាជកុមារទាំង ២ ព្រះអង្គ ស៊ុយកុតតាំងតម្រង់ចូលទៅ  
 ក្រាបចង្អុលដល់ក្នុងចុះ ហើយស៊ុយកុតទិញបីខាង គឺយកសេចក្តី  
 ក្រាបចង្អុលព្រះរាជកុមារទាំងពីរ ទំនៀមរាជប្រណែនកំពុងបុព្វណាមា  
 វិញទៅកុតកុមារ ប្រះទស្សនា បើគ្មានអម្ចាស់ដែលដឹងសោយរាជ-  
 សម្បត្តិ សូម្បីតែ ១ ថ្ងៃ ដែលដឹងទោះ ទិញក៏តបលាចលទៅជាមុន  
 អន្តរាយមិនមាន ហេតុនេះសូមព្រះអង្គវិលទៅគង់ក្នុងទីក្រុងដូចដើម  
 វិញរើបដែលដឹងទិញសេចក្តីសុខសប្បាយតទៅ ។

ព្រះរាជកុមារទាំងពីរព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ គឺគាប់ព្រះប្ញទ័យ  
 ព្រមតាមសំដីដែលក្រាបចង្អុលនោះ ស៊ុយកុតទិញបីខាង គឺរៀបចំ  
 គ្រឿងស្រព្រះទាំងដែលសំរាំងទុកថ្វាយ ហើយក៏អញ្ជើញស្តេចរឿង  
 គង់ទ្រង់យាងចេញទៅ លុះទៅដល់ផ្លូវប្រមាណ ៣០០ សិរ ( ១២  
 គីឡូម៉ែត្រ ) ទទួលជួបប្រទះទិញឈ្មោះ អង្គអ៊ុន ១, អំពៅ ១,  
 ស៊ុនរោង ១, ភ្ញីវ៉ាប៉ង ១, ប្រាំស៊ុន ១, អ្នកសៀវ ១ ជា  
 មាហិនមាហាសិក្ខ ឃុំទាំងសព្វហានប្រមាណ ៥០០ ទាត់  
 លើកកាមតា អ្នកទាំងនេះលុះត្រឡប់ឃើញព្រះរាជកុមារទាំង ២ អង្គ  
 ក៏តម្រង់បរសេចក្តីទទួលស្តេច ។ រាល់នោះស៊ុយកុតទិញបីខាង

ក៏ពណ៌នាសេចក្តីដែលបានទៅរកឃើញព្រះរាជកុមារ ឲ្យស្តាប់គ្រប់  
 ប្រការ បណ្តា នាហ្មឺនទាំង ៦ នាក់លុះបានស្តាប់ដឹងហើយក៏ចាត់បំរើ  
 សេរឲ្យនាំយកក្បាលអ្នកគុយ ស្រីត្រូវតូលទៅប្រកាសឲ្យអស់បណ្តា  
 រាស្ត្រនៅក្នុងព្រះនគរឲ្យបានដឹងគ្រប់គ្នា ហើយប្រាប់ពួកក្រុមខ្ញុំរាជការ  
 ចាត់ព្រះរាជបដិវិចិត្រចនាសម្រាប់ព្រះមហាក្សត្រ ចេញទៅទទួល  
 ព្រះរាជកុមារទាំង ២ ព្រះអង្គ ចម្ងាយផ្លូវប្រមាណ ១០០ សិរ (២ គីឡូ-  
 ម៉ែត្រ) ស្តេចក៏ឡើងគង់ត្រឡប់ ទទួលជួបប្រទះនឹងទាហានមួយកង  
 ច្រើនខ្លាចខ្លាចខ្លាចដឹងច្បាស់ជាពួកកងទ័ពអង្គឯណា គង់ពួកខ្ញុំរាជការ  
 ទាំងឡាយក៏ភិតភ័យ អ្នកស្រៀវនាយទាហានចំបងនោះស្រែកទៅ  
 មុខព្រះរាជបដិវិចិត្រ ហើយស្រែកសួរថា ទ័ពអង្គឯណាលើកមកនេះ តាំងគុះ  
 ជាមេទ័ពក៏ប្រញាប់បរសេះជែងទៅមុខទាហានហើយធ្វើរតបថា ព្រះ  
 រាជកុមារនៅឯណា ឬស្តេចយានមកជាមួយពួកនេះ ហង់ជូរៀងទ្រង់ព្រះ  
 សណ្តាប់ក៏សួរព្រះច័យស្រៀមនៅ ចំណែកហង់ជូរៀងថាព្រះអនុជ  
 ក៏ធ្វើឡើងថា ទ័ពអង្គឯណាសួរព្រះរាជកុមារ ។ តាំងគុះក៏ធ្វើ  
 ថាខ្ញុំឈ្មោះតាំងគុះថា ចៅហ្វាយស្រុកស្មុំឡុង ហង់ជូរៀងត្រាស់សួរ  
 បញ្ជាក់ថា មកនេះជាក្សត្រប្រាថ្នារត្នូរ តាំងគុះថា ខ្ញុំមិនមែនជាក្សត្រទេ  
 គឺមកទទួលស្តេច ។ ហង់ជូរៀងត្រាស់ថា បើមកទទួលស្តេចហេតុម្តេច  
 មិនចុះពីលើសេះ តាំងគុះឮជូរៀងនេះភ័យណាស់ ក៏លោតចុះពីលើខ្នងសេះ

ការជូនថ្នាក់ដល់អ្នកប្រឡងជាប់

ជំនឿមនម្យាប័ខ្មែរ

ក្នុងឆ្នាំ ខាងចុងនៃឆ្នាំ ១៩៤៨ គឺតាំងពីខែកក្កដាដល់ខែធ្នូ  
នោះក្រុមជំនុំជំនឿមនម្យាប័ខ្មែរ នៅក្រសួងពុទ្ធសាសនាចណ្ឌិក្ស ភ្នំពេញ  
បានប្រកាសការប្រឡង ២ រឿង គឺបររាជស៊ី ១ រឿង ល្បែង ១ រឿង ។

មានបេក្ខជនច្រើននាក់ បុរសខ្លះ ស្រ្តីខ្លះ ចង្អុលគ្នាខ្លះ បានតែងរឿង  
ជាច្រើនផ្សេងទៀតប្រឡង ។ ក្រុមជំនុំខាងសេចក្តីអរគុណជាច្រើន ។

ក្រុមជំនុំបានជួបជុំពិនិត្យឃើញរឿងបររាជស៊ី ៧ រឿង រឿងល្បែង  
៣ រឿងរួមជា ១០ រឿង មានពិន្ទុច្រើនជាងគេ បានព្រមព្រៀងឲ្យរឿង  
ទាំង ១០ នោះ ជាប់លេខបានជូនផ្ទាំងតាមថ្នាក់ ដូចរាយឈ្មោះតទៅនេះ

រឿងបររាជស៊ី បានជាប់ពី នាក់ គឺ:

១ - លោក ឌីញ - ប្រាជ្ញ ភាពារ្យចង្រៀននៅក្រសួងពុទ្ធសាសនា-  
ចណ្ឌិក្សរង ខែត្រយ៉ាងកូសិនស៊ីន តែងរឿង ការថ្វីស្រៃ បាន  
ជាប់លេខ ១ ត្រូវបានផ្ទាំង ៦០ រៀល ។

២ - នាងនេត - ឡាំងស៊ី នៅភូមិកេងកង ឃុំលេខ ៦ ភ្នំពេញ តែង  
រឿងបររាជស៊ី បានជាប់លេខ ១ ត្រូវបានផ្ទាំង ៦០ រៀល ។

៣ - យុន សិរីមេធី ស្រី-អ៊ូ ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក នៅពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ តែងរៀន ការធ្វើស្រី បានជាប់លេខ២ ត្រូវបានឆ្នាំទំ ៤៥ រៀល ។

៤ - លោក អ៊ូ-គូ អាចារ្យរាជវិទ្យាភិវិទ្យា យុំជំរែក ស្រុកស្វាយរៀង ខេត្តសៀមរាប តែងរៀនការយោធន៍ បានជាប់លេខ២ ត្រូវបានឆ្នាំទំ ៤៥ រៀល ។

៥ - លោក ភិក្ខុ ឈឹម - សារេត ធីនវិភូ ណ្ណាលោម ភ្នំពេញ សិស្សសាលាបាលីជាតិ តែងរៀន ការធ្វើស្រី បានជាប់លេខ ៣ ត្រូវបានឆ្នាំទំ ៣០ រៀល ។

៦ - លោក ជា - ជួន នៅយុំជំនុំត្រី ស្រុកស្វាយរៀង ខេត្តសៀមរាប តែងរៀនការធ្វើសំពត់ហ្លួល ជាម្ចាស់ - សារុន បានជាប់លេខ ៣ ត្រូវបានឆ្នាំទំ ៣០ រៀល ។

៧ - លោក ចាប់ - សាក់ អ្នកបង្ហាត់សិស្ស នៅសាលារៀន គោកគន្ធារ ភ្នំពេញ តែងរៀន ការទេសាទត្រី បានជាប់លេខ ៣ ត្រូវបានឆ្នាំទំ ៣០ រៀល ។

### រឿងវិល្លុង បានជាប់ ៣ ឆ្នាំ គឺ :

១- លោកសាមណេរត្រាច. ឌីច គង់វត្តលង្កា ភ្នំពេញ សិស្ស  
សាលាបាលីដាន់ខ្ពស់ តែងរឿង វិល្លុងប្រណាំងទូក បានជាប់លេខ ១  
ត្រូវបានផ្ទៀង ៦០ រៀល ។

២- លោកយោឡូត្រ ម៉ៅ. ម៉ី នៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ភ្នំពេញ  
តែងរឿងវិល្លុងតាញត្រី បានជាប់លេខ ២ ត្រូវបានផ្ទៀង ៤៥ រៀល ។

៣- លោក ថាច់. ប៉ែន ហៅប៉ុន កាតារ្យប្រេង្រិននៅក្រសួង  
ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យរង ខេត្តយ៉ាង កូស័ងស៊ិន តែងរឿង វិល្លុង  
ប្រណាំងទូក បានជាប់លេខ ៣ ត្រូវបានផ្ទៀង ៣០ រៀល ។

ក្នុងធម្មាសាសនាដើមខែឆ្នាំ ១៧៤៧ គឺតាំងពីខែមករានេះ ទៅ  
ដល់ដប់ខែមិថុនា មានការប្រឡងពីររឿងទៀត គឺសាវភារវត្ត និង  
ប្រយោជន៍រកជាតិ ដូចមានខ្មែរចោះពុម្ពវាយទូល ។

សូមអស់លោកទាំងឡាយធ្វើឲ្យឆ្លើយតបតែងធ្វើទៅប្រឡង ។

[ក្រុមជំនុំជំនឿមេម៉ាយ]

បុណ្យបញ្ចុះឆ្នាំ

កាលពីថ្ងៃពុធ ៦ រោចខែភទ្របទ ឆ្នាំឆ្នួលស៊ីវិលស័ក ព.ស. ២៥៧០ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ  
យុំព័ត៌មាន ស្រុកស្រីស្រី ខេត្តសៀមរាប ។

ក្រុមបរិស័ទទាំងគ្រហស្ថទាំងបញ្ចវគ្គ នៅទីជិត- ឆ្ងាយជាសិស្ស-  
នុសិស្សលោកគ្រូព្រះសេនាសុខ - ខួន ទៅគណៈការក្នុងក្រុម មានប្រជុំ  
គ្នាធ្វើបុណ្យបញ្ចុះឆ្នាំឆ្នួលស៊ីវិលស័ក ព្រះសេនាសុខ - ខួន ក្នុងចេតនាទៅទីកន្លែង  
យ៉ាងទូលំទូលាយអំពីសំបើមអស្ចារ្យ ហើយមានទាំងសុខុមរកថា សូត្រ  
ប្រវត្តិសាស្ត្រកិត្តិគុណ និងទិវង្គតសម្រាប់បុណ្យប្រគេនទៅលោកគ្រូព្រះ  
សេនាសុខ ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ ៖

សុខុមរកថា

សូមពិតថា ទាំងសូមជំពប់អស់លោក - អ្នករាល់គ្នាជាគ្រូ  
បរិស័ទ ទាំងគ្រហស្ថទាំងបញ្ចវគ្គដែលនិមន្តនឹងអញ្ជើញមកពីទីជិត-ឆ្ងាយ  
សូមជ្រាប ៖

ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃសុខក្នុងបុគ្គល ទាំងពលវេលាក៏ជាមង្គលជ័យប្រសើរ  
ពន់ពេលណាស់ ដែលក្នុងធម៌សេនាសុខលោកគ្រូទៅគណៈការ អិត-ហេង  
ជាសិស្សច្បងរបស់ព្រះសេនា, និងលោកគ្រូទៅគណៈការ ជូ-ប៊ុល វត្ត  
ខ្ពង់ក្តីក្រោម (សៀមរាប) ជាកូនធម៌សំណប់នៃព្រះសេនាសុខ - ខួន និង  
លោកគ្រូសូត្រស្តាំព្រះនាម ថ្ងៃ - សូរ និងអ្នកមេឃុំ អ្នកអិត - សម

ព្រមទាំងយើង សូត ជាកិរិយា, អ្នកជំទប់ត្រី-ល្បឿន ទាយក យឿន,  
អ្នកជំទប់ប្រក-ដាក់ ទាយក ហោង, អ្នកជំទប់ដួងធុយ ទាយក គួន  
នឹងអ្នកជំទៅ ទូ-កៀវ ទាយក ហ៊ុន, អ្នកជំទប់ដាម-ហ៊ុយ ទាយក ត,  
អ្នកជំទៅ ដាម-ទាយ ទាយក ហ៊ុន, អ្នកជំទៅ តាម ទាយក អាន,  
អ្នកជំទៅ លុយ ទាយក តម, អ្នកជំទៅ ស្រទ ទាយក ថៃ, អ្នកជំទៅ យន្ត  
ទាយក ហា, អ្នកជំទៅ ឆ្នាំង ទាយក អ៊ុត, អ្នកជំទៅ ហោង ទាយក ម,  
អ្នកជំទៅ ដួង ទាយក លី, អ្នកជំទៅ ប៉ាត ទាយក ហែម ជាដើម  
ព្រមទាំងក្រុមសិស្សានុសិស្សតូច-ធំនៅក្នុងទីជិត-ឆ្ងាយ មកប្រជុំគ្នាធ្វើ  
បុណ្យនេះ ហើយមានថ្លៃប្រតិភ្ញើនៃព្រះសពសុខ-ទួនខ្លីៗ ចន្លឹចជា  
កិច្ចខាងដើម ចែកជូនដល់លោកអ្នកជាក្រុមសប្បុរសទាំងឡាយស្តាប់  
ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ

លោក-អ្នកក្រុមតុល្លាបរិស័ទទាំងឡាយ! ព្រះគេជព្រះគុណព្រះសព  
សុខ-ទួននេះ មានការឈ្លោះវែម ចំការឈ្លោះសុខ លោកកើតថ្ងៃសុក្រ  
ខែពិសាខ ឆ្នាំចបញ្ចស័ក (ក្នុងព.ស. ២២១៥ គ.ស. ១៨៧២)  
លុះអាយុ ១៨ ឆ្នាំ បាននៅវត្តសិក្សាអក្សរសាស្ត្រក្នុងសំណាក់លោកគ្រូ  
រស់ អាយុ ២១ ឆ្នាំ បួសជាសាមណេរក្នុងសំណាក់លោកគ្រូរស់ អាយុ  
២២ ឆ្នាំ ទេសម្បទាជាភិក្ខុការក្នុងសំណាក់លោកគ្រូរស់ អាយុ ២៤  
ឆ្នាំ បួសបាន ៧ វស្សា បានធ្វើជាគ្រូសូត្រ ហើយលោកបានតសាងកុដិ

ធំ ១ ខ្នងកងទ័ពវត្ត សាងសាលាសំណាក់ ១ ខ្នងនៅភូមិបង្កោង លុះដល់  
 មកកាយ ៣១ ឆ្នាំ វស្សាបាន ៧ វស្សា បានឡើងទីជាចៅអធិការ  
 ហើយលោកគណនីឡើងវិញរៀបចំ ១ ដុំ សាងកុងធំ ១ ខ្នង សាលា-  
 ធម្មសំរាប់ធ្វើបុណ្យ ១ ខ្នង សាលាតាន់ ១ ខ្នង សាលាសំរាប់ធ្វើបង្ក្រង់  
 ១ ខ្នង សាងជងទង់ចាត់ស៊ីម៉ង់ត៍ ១ គូ ទិសបុណ្យ ៧១១ ទៀតជាច្រើន  
 បានហែតមិន ៥ វត្តជាដើម ។

លុះដល់មកព្រះជន្ម ៧០ ឆ្នាំ វស្សាបាន ៤៧ វស្សា ក៏ចាប់បាន  
 ភាពដោយរោគជព ពួកសិស្សានុសិស្សចាស់ឡាយ ក៏ទំព្យបាលពេញ  
 ចំលាំង រោគនោះក៏មិនជាសោះឡើយ លោកក៏ទទួលអនិច្ចធម្មវេទនៅ  
 ថ្ងៃសុក្រ ១០ ភើត ខែមាឃ ឆ្នាំមមែ ឆស័ក (ព.ស. ២៤៨២) ហើយ  
 ពួកសិស្សានុសិស្សដ៏ដល់សព្វគុណ ១ ឆ្នាំ ទើបនាំគ្នាធ្វើបុណ្យ យាបនកិច្ច  
 សពលោក ។

លុះដល់មកឆ្នាំជូតសំរិទ្ធិស័ក ព.ស. ២៤៧១ ត្រីវិស័យខែកត្តិក  
 ៦ រោច ថ្ងៃចន្ទ ពេលម៉ោង ៧ ព្រឹក ពួកសិស្សានុសិស្សនាំគ្នាធ្វើបុណ្យ  
 ជាទ្បារិកអស់ ៦ ថ្ងៃ ទើបហែព្រះអង្គធាតុលោកបញ្ចុះក្នុងប្រាសាទ  
 ថ្មីខាងត្បូងព្រះវិហារវត្តនោះ ។



ហើយអំណាចពាននិសង្ស ដែលយើងខ្ញុំជាត្រៃមសិស្សនុសិស្ស  
ក្នុង-ចំណុះនេះ សូមទទួលសុខតុល្យផលប្រគេនចំពោះខេត្តដ្ឋនិវត្តាណក្ខន្ធ  
ព្រះគេដព្រះគុណព្រះសពសុខ - ខ្លួន ជាគ្រូបង្ហាញយើងខ្ញុំ ។

សូមឲ្យលោកបានទទួលអនុមោទនាយកផលនេះ សោយសេចក្តី  
សុខ សេចក្តីចំរើន តាមប្រាថ្នារបស់លោកចុះ ។

ហើយសូមលោកឲ្យស័ក្តិសាគុការមកយើងខ្ញុំគ្រប់ៗគ្នា ឲ្យបាន  
ប្រកបដោយសម្បត្តិព្យាប្រការ ធិសម្បត្តិមនុស្ស ទេពភាព និង  
ព្រះនិព្វាន ជាចំបងផុតគង្គកំប៉ិយូតឡើយ ។



ប្រាង្គនិពន្ធមត្រីញ៉ក - ថែម ប្រែរៀបរៀង

(២២៣)

លុះអំណើពាលកម្ម - នាពេលសេចក្តីត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះអង្គ  
 បានផ្សាយចេញទៅហើយ មានគេក្រាបទូលសួរព្រះតុល្លាជាម្ចាស់អំពី  
 រឿងទាំងនោះ គេក្រាបទូលសួរព្រះអង្គថា ព្រោះហេតុអ្វី បានជា  
 ព្រះនាងយសោធន ទ្រង់ស្សឡេនឹងមាស ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរ  
 យាងយាសល្អមើលណាស់, ទើបព្រះអង្គដែលចក្រវាឡក្រុងភោគ ទ្រង់  
 ឆ្លើយថា: ក្រៅអំពីតថាគតគ្មាននរណាដឹងរឿងនេះទេ បើទុកជាមានគេ  
 ចេះដឹងខ្លះ ក៏មិនបានជាពេញលេញល្អទេ ក្នុងខណៈដែលវដ្តនៃការវិល  
 កើតវិលស្ទាបកំពុងនៅមាន របស់ទាំងឡាយនឹងនឹងទាំងឡាយ នឹង  
 ជីវិតដែលគ្មានទៅត្រឡប់កើតមានឡើងវិញទៀត ។ ឥឡូវនេះ តថាគត  
 នៅលើកន្លែងយើង គ្មានបើគិតដេញឡើងទៅរាប់ដោយលាមកដង្ហា  
 នៅវេលាដែលតថាគតក្រែងឆ្លើតទៅក្នុងភ្នំ ដីដេដាសដោយព្រៃព្រឹក្សា  
 នៅជិតភ្នំហិមាលយា គឺថាគតជាសក្ខីខ្លះមួយមានសេចក្តីស្រឡាញ់  
 ស្រឡាតាមឡាយច្រើន ដេកនៅក្នុងគុម្ពស្នូរភ្នំនឹង យើងចាំគង់មើលដោយ  
 ភ្នែកក្រឡេកមើលតែត្រឹមៗ ចំពោះហ្មឺនសក្តីដែលកំពុងត្រូវស្នា ចូល  
 មកកាន់នៃជនឡើងៗ កាន់មរណៈ ចំពោះសំណាត់របស់យើង ឬមួយនៅ

ក្រោមភាពករណីឡើយ យើងដើរត្រេចផ្លាត់ទៅក្នុងវិញ្ញាណដោយសេចក្តី  
 ស្រែកឃ្លានស្វែងរកការ ដោយស្រងកាមក្លិនមនុស្សឬម្រឹក ។ ទៅ  
 គណ្តាលវិញ្ញាណស្រងដែលជាលំនៅនៃពួកព្យាគ្យ ភាពរណះ ទៅ  
 ក្នុងវិញ្ញាណ ឬវិញ្ញាណដ៏ចម្រើនដោយប្រឡាយទឹក ជាជ្រោះជ្រលង  
 ដងអូរ មានព្យាគ្យ ១ មានរូបរោមរោងណាស់នៅក្នុងវិញ្ញាណហេតុព្យាគ្យ  
 ព្យាគ្យធ្វើចំណុំនិងគ្នា ស្បែកនាងព្យាគ្យមានពណ៌មាសក្រឡេងទៅ ដូច  
 ជាស្បែកប្រមុខដែលនាងយសោធរាទ្រង់ ក្នុងការបដិសេធនៃដែរ, ការ  
 តស៊ូគ្នាក្នុងវិញ្ញាណខ្លាំងក្លាណាស់ ធ្វើឲ្យនឹងត្រេចករណីជាភាវុធ ខណៈ  
 នោះ នាងព្យាគ្យរូបរោងក្រឡេងមើលមកយើង ដែលស្រោចស្រប់  
 ដោយលោហិត មានរូបសព្វដ៏ទម្ងន់ ។ ហើយនៅទីចម្រុះ នាងព្យាគ្យនោះ  
 ដើរចូលមកយ៉ាងអង្គភាពកាត់មុខស្តេចវិញ្ញាណទៀត ។ សឹងមានតែស្នាម  
 រូបស្រោចខ្លួន ដែលយើងបានតស៊ូឲ្យបរាជ័យទៅ នាងព្យាគ្យយក  
 មាត់លិទ្ធិយ៉ាងរួម ។ ចំពោះផ្លូវចំរើនរបស់យើង រូបនាងតាមមកនៅរួមរស  
 ស្នេហាជាមួយនឹងយើងក្នុងវិញ្ញាណទៅ ។ វដ្តនៃការវិលត្រឡប់វិលស្តាប់  
 ត្រឡប់ពីបាតបមកកាន់បាតខ្ពស់ដូច្នោះឯង ។ ។

ហេតុដូច្នោះ ព្រះរាជកុមារត្រូវបានទៅព្រះសិទ្ធករាជកុមារដោយ  
 រេតនាសន្តិកស ហើយនាកាលផ្តោយព្យាគ្យនាងដំណើរច្រវែក (តិប្បក្សពារ  
 រេតនាស) បុណ្យអភិសេតសមរសក៏បានចាត់ធ្វើឡើង ឲ្យត្រឹមត្រូវតាម

ចំខៀមពួកសាកិយៈ ភាសនៈមាសគេបានរៀបរាប់ហើយ (ព្រឹក្សា  
 កាលរៀបចំហើយ គេបានព្យួរចម្រងផ្កាភារាហ៍ពីភារា គេបានចង  
 អំពោះខ្យល់ព្រះហស្តរបស់ក្សត្រាក្សត្រិ ហើយគេបានកាប់ខ្នែងផ្កាពីរ  
 ចំណត់ គេបានបាចសាចអង្ករ និងទឹកអប់បណ្តែតសរសៃសច់បើងពីរ  
 សរសៃលើទឹកដោះច្រហមហើយអណ្តែតទៅជិតគ្នា ជាប្រផ្នូលល្អសឡ  
 ឃើញសេចក្តីស្នេហា ថានឹងមានហេតុផលទៅស្លាប់ រួចក្សត្រាក្សត្រិ  
 ស្វាមីករិយាទាំងគូនាំគ្នាដើម្រែករំលោភ ៧ ជំហាន ជុំវិញព្រះភូមិ ៣ ជុំ  
 (តាមច្បាប់រៀបការរបស់ប្រាហ្មណ៍) គ្រឿងទេយ្យទាន ក៏ចាក់ចែង  
 ប្រគេនដល់ពួកអ្នកបួសនិងពួកស្តេច គ្រឿងសំណែនផ្សេងៗ គេបាន  
 នាំយកទៅបូជាតាមព្រះវិហារទាំងឡាយ នៅទីបំផុត គេបានធ្វើពិធីសូត្រ  
 មន្ត រួចគេចងព្រះពន្លឺរបស់ក្សត្រាក្សត្រិជាមួយគ្នា ។ កាលណោះ  
 ព្រះវររាជបិតារបស់ព្រះរាជកុមារីមានព្រះទ្រង់ថា « ព្រះរាជកុមារ ដ៏  
 ប្រសើរ! ចុក្រិខេះពីដើមមកជារបស់យើង តាំងពីឡើយទៅ ត្រូវបាន  
 ជារបស់អ្នកតែម្នាក់ឯង សុំឲ្យអ្នកមានមេត្តាដល់កុមារី ដែលបានធ្វើជីវិត  
 ខ្ពង់នៅនឹងអ្នក » ។ គំនិតនោះ គេបានដើរហែព្រះនាងយសោធរា ដ៏  
 តែតឆោមទៅតំណក់ព្រះស្វាមី ព្រមទាំងភូមិភ្នាក់ក្សត្រិ គេបាន  
 ប្រគល់ព្រះនាងដល់ព្រះហស្តព្រះសិទ្ធកូនរាជកុមារ ហើយគូស្នេហាទាំង  
 ពីរគ្នាមាននៃសេចក្តីស្នេហាទៅវិញទៅមកយ៉ាងក្រៃលែងទៅ » ។

ប៉ុន្តែសម្តេចព្រះវរបិតាមិនទាន់សព្វព្រះជ័យ ត្រឹមតែមានសេចក្តី  
ស្នេហាប៉ុណ្ណោះទេ ទ្រង់បានឲ្យជាងគសានីកំរើយាងទៅគន្ធារាជ្យចាប់ចិត្ត  
ស្នេហាថែមទៀត មិនមានអ្វីប្រៀបផ្ទឹមបានលើភសុណ ដាក់និសម្រាប់  
ជាទីគ្រូមគ្សក្នុងព្រះជ័យនៃព្រះរាជកុមារ ទៅជុំវិញកំរើត្រង់កណ្តាលទី  
លានដ៏ធំល្ងាយនោះ មានភ្នំៗ ខៀវស្រងាត់ ដែលដាក់ឈ្មោះស្ទើរ  
ពេហិនី ខាងត្បូងចំណុះបុរេនិរតីដើមភ្នំហិមាលយ៉ា ដើម្បីនាំទឹកចម្រុះ  
ចូលទៅក្នុងខ្លោងភ្នំ ធ្វើឲ្យមេឃភ្នំមានរលកធំៗខ្សែង ៗ នៅទិស  
ខាងត្បូង មានព្រៃកំពិលនិងព្រៃកំរើភ្នំ ដីដេរដាសទៅដោយផ្កាមាន  
ពណ៌ស្រអាប់បិទបាំងព្រះរាជកំរើ នៃតែនិមានសួរសំឡេងខ្យល់ដែលបត់  
មកត្រូវសួរពីពោះដូចសូរយ៉ូយស្រីក្នុងស្តីទ្រមកុម្មុលេយ៍ នៅទិសខាងជើង  
មានកំពូលភ្នំធំៗ ច្រើនប្រាំសំបុរសក្សៈ ក្នុងស្រែមភ្នំហិមាលយ៉ា ហាក់  
ដូចជាគេលើកទ័ពទៅរុករានទន្លេនាដល់ផ្លូវមេឃ គួរឲ្យអស្ចារ្យ ហើយ  
ចក្រវាឡនេះត្រូវដេតត្រដឹមដោយកំពូល និងជុំសិលាស្រួចៗ ចួនមូល  
ចួនសំបែក ចួនចោតសន្ធិម ចួនជាដុំទឹកកកច្រើនប្រាំ ចួនជាជ្រោះ  
ជ្រៅ ហើយមានទឹកឈូរហូរចុះទៅក៏មាន ធ្វើឲ្យកើតនិរតីក្នុងខ្ពស់  
ខ្សែងត្រដែត ដល់ទៅផ្លូវមេឃ ហាក់ដូចជាបានសន្ធាភាពជាមួយនិង  
ពួនទេព្វា ៗ នៅពីខាងស្រែមហិមនោះ ដេរដាសទៅដោយព្រៃ  
ព្រឹក្សាលំភាវល្លិ ដែលបញ្ចេញស្លឹកផ្លែដោយទឹកឈូរ ហើយបិទបាំង

ស្រដៀងដោយភ័ក្ត្រពពក, វា ក្រែមចុះមេឡេង មានក្បួនដើមស្រដៀងគ្នា  
 ផ្សេងៗ ដាល់នៅខាងខាង ចៀមវែង ហើយលាន់ពួស្សសត្វខ្លាំងយ៉ាង  
 ក្នុងវែង ចុះក្រែមមេឡេង ជាទីវាលស្មៅមានពណ៌ថ្លែកៗ ដូចជាព្រឹ  
 វែល គេក្រាលនៅជើងភាសខ្លះព្រះ សម្រាប់មន្ត្រីយស្សត្រឡប់យប់  
 ព្រះ ៗ នៅចំពីខាងមុខ ក្នុងដងវិស្វករនាំស្នាសៈនី (ក្រសាខ ១ យ៉ាងឆែក  
 លើដីខ្ពស់ រួចគេសង់បញ្ជា មានកំពែងសសរពីរជុំវិញ, មានរូប  
 ចម្លាក់ជារឿងរំពៃព្រឺនាង ដូចជារូបទេវត្រីស្ត្រី រួចទេពកប្បរ  
 នាងសិកា ហណុខន មានៈ(៧៧) ហើយនៅលើស្តុំក្បួនគ្នាគេ  
 ធ្លាក់រួចព្រះគនេស ទ្រង់ខ្យល់នឹងកន្លែង ដើម្បីសំដែងសេចក្តីចេះដឹង  
 នឹងសេចក្តីចំរើន ក្នុងយុទ្ធប្រមោយ ៗ គាល់ចើងទៅតាមផ្លូវចក្រវែង  
 ខែស្នេខ្យល់នឹងទីធ្លា ចូលទៅដល់ទ្វារខាងក្នុងជាទ្វារថ្មដែកក្រឡា  
 ផ្កាកុលាប ហោជាងធ្វើពីឃើងខ្លឹមចំនួន ឆរណ៍គ្នាធ្វើពីថ្មដែកស្រមោល  
 ហើយទ្វារខ្លឹមចំនួនមានសិទ្ធិគ្នាប្រដាប់ដោយនំខ្យល់ផ្សេងៗ ដើរលេងគួរ  
 ឲ្យសប្បាយពីក្នុងមន្ទប់វែងផ្សេងៗ យ៉ាងល្អឆែក នឹងចម្លង់មានម្លប់  
 នឹងគ គាល់ឡើងដណ្តើរយ៉ាងល្អទៅ ហើយដើរតាត់រៀងជាថ្នាក់ៗ  
 ទៅ ទើបមើលឃើញវែងចម្លង់ផ្សេងៗ ដែលមានពណ៌លាចថ្នាំ ហើយ  
 សសរជាពួកៗ មានទឹកឃ្មុយផ្កាឃ្មុយរៀងធម្មតា នឹងក្រចាប់ដែលដុះ  
 ផុតពីទឹកឡើងមក មានមច្ចជាតិគួរឲ្យស្រឡា នៅក្នុងភាសីច្រវែងវែង

មានសំបុរមានសំបុរទៀត ខាងក្នុងគេហៈចណ្ណាលវល ខាងក្នុងក្រុងធំ  
ត្រឹមផ្កាកុលាបដែលមានក្លិនក្រអូប ហ្នឹងបក្សីសំបុរដ៏ទូល ហើរពេទា  
កណ្តាលដើមត្នោត បក្សីព្រាបសំបុរទៀត សំបុរច្រដេះ ធ្វើសំបុកខៅ  
លើក្បាលសសរពណ៌មាសនៅលើវែនសិលាថ្មយង់ធ្លុះស្រទោល មាន  
ហ្នឹងបក្សីក្រោតវាយឆុយយ៉ាងល្អ ឯបក្សីក្រសាសំបុរសដូចទឹកដោះ  
ទឹកដ៏ទុយតូចៗ ក៏រមិលរមិលបក្សីក្លាងដោយអាណាស្ទប់ស្ងៀម បក្សី  
សេកក្រហមក៏លោតដោះចោះស្មីផ្ទះឈើពីថ្ងៃ១ ទៅថ្ងៃ១ បក្សីច្រវែងច្រវើរ  
ទៅទំលើផ្កា១ទៅផ្កា១ ភ្លេងដ៏ល្អក៏ត្រកកកៃភ្លេងសំនឹកភ័យខ្លាចត្រាយបារម្ភ  
សត្វក៏ច្រកនាំគ្នាចុះមកស៊ីភោជនាហារនៅទីនៃដី ពីព្រោះគ្រប់ទីតំបន់  
មាននៃសេចក្តីស្ងប់ក្សេមក្សាន្ត ឯពស់ទៅជាប្រផលស្តុកមន្តិលសម្រាប់  
ត្រកូល ក៏ដេកកំដៅខ្លួននៅកណ្តាលថ្ងៃខាងក្រោមផ្កាច័ន្ទន៍ ក្បែរខាង  
ទីនោះ មានពួកពានរធ្វើបូកពាឡកទៅរកហ្នឹងក្អែក ។ ហើយនៅ  
តំណក់ជាទីស្នេហាទាំងមូល ពេញទៅដោយពួកបម្រើដែលស្មោះត្រង់  
ត្រាន់តែឲ្យសញ្ញាបន្តិច ក៏មានពួកមនុស្សម្នុរខាតស្រស់បស់តែមន  
ទទួលបម្រើយ៉ាងរួសរាន់ ទាំងនិយាយសំដីពិរោះ អ្នកបម្រើម្នាក់ៗសឹង  
នាំគ្នាបង្ហូរធ្វើឲ្យកើតសប្បាយកែកយ តាំងចិត្តស្តាប់បង្គាប់ដោយសេចក្តី  
គោរព ដើម្បីនាំជីវិតហូរទៅរកសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ដូចជាខ្មែរផ្កាមាន

ក្នុងដំណើរដំបូង ហើយព្រះនាងយសោធរា ជាព្រះកង្ខារធ្វើឲ្យរាជសំណង់នេះ ប្រកបដោយសេចក្តីគ្រកគ្រកាលយ៉ាងក្រៃលែង ។

ខ្ញុំខ្លួនក្រាអំពីល្ងង់បន្ទប់រាប់រយដំបូង ទៅមានបន្ទប់សំនាក់ ១ ទៀត ដែលប្រកបដោយចេតនាយ៉ាងវិចិត្រច្រើន ដើម្បីជាទីសម្រាកអន្សាស្រីយ កាលនឹងដើរចូលទៅកាន់បន្ទប់នេះ គោនដើរកាត់ទីលានសំនាក់ដែលនៅខាងក្នុងប្រាសាទនោះឯង តែជាទីលានស្រឡះ ត្រង់កណ្តាលធ្វើពីថ្មថែវសំបុរស្អាតដូចជំងឺដោះ មានជណ្តើរឡើងទៅលើជាថ្មើមថ្ម មានបង្គាប់ដៃទាមរចនាជាក្បាច់ក្បូរច្រងាប់ច្រងាប់ដោយថ្មកែតណីផ្សេងៗ យ៉ាងល្អ គួរឲ្យសប្បាយអ្វីម៉្លោះ កាលបើបានឈប់សម្រាកចាល់អស់ចិត្តក្នុងរាជស្ថាននោះ ហាក់ដូចបានដើរលើទឹកកកក្នុងរដូវរក្សា រស្មីនៃសុរិយាឆ្លុះពន្លឺច្រាលរដ្ឋា ចូលទៅកាមទ្វារនឹងចន្លោះពន្លឺស្រទន់ៗ មានពណ៌សដូចជាប្រាក់ សន្សំមៗបាក់ពន្លឺទៅជាស្រកាប់ ហាក់ដូចពន្លឺថ្មបានឈប់លែងប្រែប្រួលគ្នាទៅជាពន្លឺស្នេហាទៅវិញ ព្រោះខាងក្នុងទ្វារនេះ មានបន្ទប់ធំស្រឡះ ល្អគ្រកាលវិសេសជាងទីដទៃ ។ មានពន្លឺចន្លៀត គោមព្រឹមៗ ក្នុងក្រអូប ឆ្លុះពន្លឺទៅកាមចង្អុលរក្សន្តមក ហើយព្រះសន្និដ្ឋានដាក់យដាក់យចរចាប់គាត់ ព្រះខែបន្ទុះសុទ្ធត្រឡើងល្អដិតដូងថ្មថ្ម ដែលនឹងបើកបិទបានតែស្រ្តីណា ដែលមានរូបគោមរតិក ប៉ុណ្ណោះនៅទីនេះនោះ ឥតមានអ្នកណា មួយភាបដឹងបានថា ជាវេលា យប់



ឬវេលាថ្ងៃទេ ព្រោះប្រទេសឃ្លាណាមានពន្ធក្នីព្រានព្រាតជាទិច្ច សឹង  
 ក្និច្ចាសជាងវេលាថ្ងៃអុណទើបរះ តែសែនពន្ធិ ត្រកាលជាងពន្ធិមាស  
 ខែអាទិត្យទទ័យ, ទ្យល់ចក់មករកើយរហើយសប្បាយជាងវេលាព្រឹក  
 តែត្រដាត់ជាងក្នុងយាមយប់ សំឡេងពិណាចន្ទេនលាន់ព្នរឡើងទាំងយប់  
 ទាំងថ្ងៃ, ភោជនាហារជំនាន់ទុដារសរមែនមានមងជាទិច្ច មិនថាយប់  
 មិនថាថ្ងៃ ទាំងឡាយស្រស់ដោយទឹកសន្សើម ត្រឡឹងជិតផ្សំដោយ  
 ហឹមខែក្និហិមាលយាំ ម្សៅជំនាន់ទុដារស ហើយដាក់ទឹកខ្លះក្នុងកាដនៈ  
 ដែលធ្វើពីក្នុងដំរី ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ សឹងមាននាងរាប៉ាដែលបានរើស  
 សម្រាំង ចាំកំប្លាយទាំងយប់ទាំងថ្ងៃជាទិច្ច ព្រមទាំងស្បូវត្រឡី, ល្អងលោម  
 ប្រឡោមឲ្យកើតសេចក្តីស្នេហា ជាត្រឡឹងជាសំព្រះទ័យព្រះសិទ្ធករាជ-  
 កុមារឲ្យភ្ញាក់រលឹតពិការម្នាក់សន្តិសុខ ហើយដឹកនាំព្រះវិញ្ញាណឲ្យធ្លាក់  
 នៅនៅក្នុងកាមស្នេហាឡើងវិញ ដោយត្រឡីដែលព្នរល្ងើងល្ងើយ នៅ  
 កណ្តាលបុប្ផា ឬដោយសូរសៀងចំរៀងដែលគួរឲ្យកើតឈាមកណ្តា  
 ហើយការរំរែកជាទឹកម្រេក ធ្វើភាមចង្វាក់ ព្រមទាំងផងរតាំងទីនីក្នុង  
 ចង្រ្កប់ចង្រ្កនៅកជើងនាងរាប៉ា ចូនពាក់ធ្វើដៃ-ដើង ទីនីសូរស្តីសំឡេង  
 ពិណាខ្សែប្រាក់ ឯប្រេងឈ្មួសទីនីបម្បូកទីនីផ្សេងពិណាខ្សែរុំដុតអប់  
 ត្រឡប់ក្នុងផ្សាយពិដារខ្លះខ្លាយទៅ នាំឲ្យវិញ្ញាណរបស់ព្រះអង្គភ្លើង

ហើយអញ្ជើញស្តេចឲ្យផ្លូវលំព្រះហត្ថព្រះនាងយសោធរា ព្រះសិទ្ធក្ម-  
រាជកុមារទ្រង់សម្រាន្តព្រះវរយាបថដូច្នោះ តែងទ្រង់ភូមភ្នំភ្នំមួយ ទាំង  
អស់ ក្នុងលោកនេះ ។

មួយវិញ៖ ១) គ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់បញ្ជាថា នៅពេលក្នុងកំពែង  
ព្រះរាជវាំងនោះ មិនឲ្យអ្នកណាមួយនិយាយពីសេចក្តីស្លាប់ឲ្យសោះ ព្រម  
ទាំងចាស់ជរា, សេចក្តីទុក្ខសោកសេចក្តីចង្អៀតចិត្តប្តូរឈឺចាប់, ទៅព្រះ  
រាជស្ថាននោះ បើមាននាងណាមួយថយលំអចុះ កំឡាំងជើងមិនអាច  
លោភកំបាខទេ នាងណាមានសាការដូច្នោះ បើទុកជាវត្តសេដ្ឋីស្រីសោះ  
ក៏ត្រូវតែបណ្តេញឲ្យថយចេញអំពីព្រះរាជវាំងហែងស្លាប់នោះដែរ ដោយ  
ទ្រង់ក្រែងល្មើសខ្លាចព្រះរាជកុមារ ទ្រង់ទតយល់សេចក្តីទុក្ខក្រមក្រ  
របស់នាងនោះ។ ហើយមានពួកញាតិវារចាំភាគក្បាលសយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់  
ចាំពោះអ្នកដែលនិយាយអំពីទុក្ខសោកក្នុងលោកនេះ ដែលពេញទៅ  
ដោយលំបាកវេទនា យំសោកសង្រេងនាំផ្លែសេចក្តីភិតភ័យជាដើម  
ច្រសិនបើមានសក់ស (ស្រូវ) តែ ៧ សរសៃសរសៃក្នុងសក់របស់នាងបា  
ច្ចុនាងល្ខោនណា ត្រូវរាងចង្រ្កលក្នុងចន្លោះទោសក្សត់ហើយរាងវេលា  
ត្រឹមត្រឹមត្រូវ ផ្កាកុលាបដែលរៀបរយហើយ ត្រូវរើសច្រមូលយក  
ទៅចោលឲ្យអស់ ស្ទើរឈឺដាច់ក៏ត្រូវបោសឲ្យអស់មិនឲ្យមាន ចណ្តា  
រូបតំនូរដែលនាំឲ្យកើតមុតព្រួយ ត្រូវយកចេញឲ្យអស់ពីព្រះរាជស្ថាន

នេះ ព្រោះព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា « ប្រសិនបើគេ (ព្រះរាជទេស) កាំងនៅក្នុងបឋមវ័យ ឃ្លាតឆ្ងាយគំរាបចស់ដែលដឹកនាំឲ្យកើតសេចក្តីសង្វេគ មិនចំរើនឡើងក្នុងញាណគតិដែលមិនទាន់ប្រាសដនោះហើយ ស្រឡាញ់ខែរដាច់ជ័យ គឺព្រះរាជញាណគឺនឹងទន់ខ្សោយចុះទៅ ហើយយើងនឹងបានឃើញរាជវង្សាទៅទៅហ្វាយដ៏មានអានុភាពដ៏ក្រៃលែង គ្រប់គ្រងគ្រួសារគ្រប់ៗ ប្រទេស (ចក្រភក្តិរាជ) ប្រសិនបើ គេត្រូវការ ហើយគេនឹងជាម្ចាស់នៃក្សត្របាំងឡាយ ដែលជាភិក្ខុយស ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងរដ្ឋសម័យរបស់គេ » ។

ហេតុនេះ នៅជុំវិញនៃតំណក់ស្នេហាដ៏ល្អវិចិត្រ ដែលមានសុខភាព រាគៈគណ្ណ ជាគ្រឿងយុវបាំង នឹងការរក្សមក្សានុជាបិណ្ឌការពារ ចម្លែងឆ្ងាយ ពីការដែលគេបានឃើញនោះ ព្រះរាជាទ្រង់ចាត់ឲ្យសាងកំពែងយ៉ាង ត្រាស់ មានទ្វារសំរិទ្ធិ មានសន្ទឹមទ្វារពីរ ក្នុងរូងនីមួយៗ ត្រូវប្រើ មនុស្សរាបរយនាក់សម្រាប់បើក ហើយខណៈដែលបើក មានពួកស្ត្រី សំឡេងតង់រំពងទៅឆ្ងាយ ប្រមាណកន្លះយោជន៍ ទាំងក្រោយទ្វារនេះ ក៏មានទ្វារទ័ព្រឹទ្ធិបិណ្ឌបង្គាប់ៗ គ្នាទៅទៀត គឺថាកាលបើនឹងចេញពីព្រះ រាជស្ថានដ៏សុខសម្រាន្តនោះទៅ ត្រូវដើររំលងទ្វារបាំង ៗ នោះមកជា មុន ទើបចេញទៅរួច ជាទ្វារដ៏ធំសំបើមមហិមាជាក់គន្លឹះ (មានត)

យុគលីវិបេធិ ក្រិ - អូ ក្រមដំណុំព្រះត្រៃបិដក

រៀបចំ (២៣ - ០៦)

មានសារកសុខ្ខីបុគ្គ ៣ លើក ទី ១ មានព្រះទ័ណ្ណ ស្រព ១០០ កោដិ  
ទី ២ មានព្រះទ័ណ្ណ ស្រព ៧០ កោដិ ទី ៣ មានព្រះទ័ណ្ណ ស្រព ៨០  
កោដិ ព្រះជន្មាយុ ១ វសនឆ្នាំ ទើបបរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះលោកវិទូរូបសំយោង ទ្រង់កើតជា ភាវសាលោះ  
មន្តស មានគេជះដំខ្លង់ខ្លប់ ប្រកបដោយសក្ខីញាតិល បានយកវត្ថុត្រង  
ថ្វាយព្រះពុទ្ធព្រះនាមស្ម័គ្រព្រះអង្គនាមថា ភាវសាលោះទ័ន្តបានត្រាស់  
ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិនឆាន ។

១៧ - ព្រះពុទ្ធពិស្សៈ

ព្រះមាតានាមព្រះនាងបទុមា ព្រះបិតាជាក្សត្រព្រះនាមជនសុទ្ធ  
អគ្គមហេសីនាមព្រះនាងសុភត្ថា ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមអាណន្ទ ក្នុងនរ  
ឈ្មោះទេមកៈ ព្រះជន្មាយុ ៧ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញបញ្ឈប់ដោយសេះ ធ្វើ  
ទុកវតិយាភន្ទៈទី ១ ដើមធុងជាពោធិ៍ត្រីក្ស អគ្គសារក ២ រូប គឺត្រៃហ្មទេវៈ  
១ ទទយៈ ១ ទុបដ្ឋាក ១ រូប ឈ្មោះសមគៈ អគ្គសារិវា ២ រូប គឺ  
មុស្សា ១ សុទ្ធា ១ មានសារកសុខ្ខីបុគ្គ ៣ លើក ទី ១ មានព្រះ

វិណាស្រីត ១ សៃនអង្គ ទី ២ មានព្រះវិណាស្រីត ៧០ សៃនអង្គ ទី ៣  
មានព្រះវិណាស្រីត ៨០ សៃនអង្គ ព្រះជន្មាយុ ១ សៃនឆ្នាំ ទើប  
បរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះមហាមុនីរបស់យើង ទ្រង់រើតជាក្សត្រព្រះនាម  
សុភាត ។ បានលះបង់ភោគសម្បទដ៏ច្រើន ហើយទៅបួសជាស័សី ឈរ  
វេលាទ្រង់ព្រះជន្មហើយ បានព្រះពុទ្ធព្រះនាមតិស្សត្រាស់ទ្រង់  
ក្នុងលោក គឺត្រកអរិយកាយ បានយកផ្កាមន្ទារព្រឹក្ស ផ្កាឈូកនិងផ្កា  
បារិច្ឆត្តព្រឹក្សជាទិព្វបដិមាផ្ទុយ ហើយឈរឡើងផ្កាពិរាទិលើ ព្រះពុទ្ធ  
តិស្សទ្រង់ទាយថា ស័សីនេះ នឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាល  
មិនខាន ។

១៧- ព្រះពុទ្ធបុស្ស

ព្រះមាតានាមព្រះនាងសិរិមា ព្រះបិតាជាក្សត្រព្រះនាមជយសេន  
អគ្គមហេសីនាមព្រះនាងតិសារោតមី ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមមានទូ ក្នុង  
កាលនគរ ព្រះជន្មាយុ ៧ ពាន់ឆ្នាំទើបចេញបង្ហូរដោយយានដំរី ធ្វើ  
ទុក្ខរកិរិយា ៧ ថ្ងៃ ដើមទន្ធត្រីជាពោធិព្រឹក្ស អគ្គសារីគ ២ រូប គឺ  
សុភ័ក្ត ១ ធម្មសេន ១ ឧបដ្ឋាក ១ រូប ឈ្មោះសភិយ្យ អគ្គសារីគ ២ រូប  
គឺបាលា ១ ឧបបាលា ១ មានសារីគសន្និបាត ៣ លើក ទី ១ មានព្រះ  
វិណាស្រីត ៦០ សៃនអង្គ ទី ២ មានព្រះវិណាស្រីត ៥០ សៃនអង្គ

ទី ៣ មានព្រះវិណាស្រព ២០ វសេអង្គ ព្រះជន្មាយុ ៧ ហ្នឹងត្នាំ ទើប  
បរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះអរហន្តក្នុងរូបសំយោង ទ្រង់កើតជាក្សត្រព្រះ  
នាមវជិត ទ្រង់លះពជ្យចោល ហើយចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួសក្នុងសំណាក់  
ព្រះពុទ្ធចុស្សនោះ ព្រះអង្គទាយថា ភិក្ខុនេះនឹងបានគ្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុង  
អនាគតពលមិនខាន ។

### ១៧- ព្រះពុទ្ធវិបស្សី

ព្រះមាតានាមព្រះនាងពន្ទមតី ព្រះបិតាជាក្សត្រព្រះនាមពន្ទម  
អគ្គមហេសី នាមព្រះនាងសុទ្ធស្សនា ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមសមរត្តកុន្ត  
ក្នុងនគរពន្ទមតី ព្រះជន្មាយុ ៧ ពាន់ត្នាំ ទើបចេញបញ្ជូនដោយយានរថ  
ធ្វើទុក្ខភក្តីយា ៨ ខែ ដើមប្រមៀនដាពោធិព្រឹក្ស អគ្គសាវ័ង ២ រូប គឺខន្ធ ១  
គឺស្សនាម ១ រូបផ្កាត ១ រូប ឈ្មោះអសោក អគ្គសាវ័ង ២ រូប គឺចន្ទ ១  
ចន្ទមិត្តា ១ មានសាវ័កសន្និបាត ៣ លើន ទី ១ មានព្រះវិណាស្រព ៦៨  
វសេអង្គ ទី ២ មានភិក្ខុ ១ វសេអង្គ ទី ៣ មានភិក្ខុ ៨ ហ្នឹងអង្គ ព្រះ  
ជន្មាយុ ៨ ហ្នឹងត្នាំ ទើបបរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះលោកនាមរេសំយោងទ្រង់កើតជាស្តេចនាគ  
ឈ្មោះអកុល មានវិទ្ធិច្រើនមានបុណ្យរុងរឿង មាននាគបរិវារច្រើនវសេ  
ចូលទៅគាល់ព្រះពុទ្ធវិបស្សី ហើយប្រគល់ដោយគូរ្យដង្ហែទំព្យថ្លា

ហើយប្រគេនកាំងមាសដល់ព្រះពុទ្ធក្នុងនោះ ព្រះអង្គទ្រង់ទាយថា ស្ដេច  
នាគនេះនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិនខាន ។

២០ - ព្រះពុទ្ធសិទ្ធិ

ព្រះមាតានាមព្រះនាងបកាវតី ព្រះបិតាជាត្យត្រិព្រះនាមអុណ  
អគ្គមហេសីនាមព្រះនាងសត្វកាមា ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមអគុល ក្នុងនគរ  
អុណវតី ព្រះជន្មាយុ ៧ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញចេញជា ដោយយានដំរី  
ធ្វើទុកកិរិយា ៨ ខែ ដើមស្វាយសង្ការោងព្រឹក្ស អគ្គសារីកា ២ រូប គឺ  
អភិក្ខុ ១ សម្ភវៈ ១ ទុច្ឆាត ១ រូបឈ្មោះឆេមន្តរ អគ្គសារីកា ២ រូប គឺ  
មទិលា ១ បទុមា ១ មានសារីរសន្តិបុត ៣ លើក ទី ១ មានភិក្ខុជា  
វណ្ណស្រព ១ សែនអង្គ ទី ២ មានភិក្ខុ ៨ ហ្មឺនអង្គ ទី ៣ មានភិក្ខុ ៧  
ហ្មឺនអង្គ ព្រះជន្មាយុប្រមាណ ៧ ហ្មឺនឆ្នាំ ទីបបរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះជិនស្រីរបស់យើងទ្រង់តើងស្ដេចព្រះនាម  
អវិទូមៈ បានប្រគេនចង្កាន់ដល់សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយ  
ភាក់តែងយានដំរីប្រគេនដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធិ ព្រះអង្គទាយថា  
ព្រះនាងអង្គនេះនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិនខាន ។

២១ - ព្រះពុទ្ធវិស្សត្ត

ព្រះមាតានាមព្រះនាងយសវតី ព្រះបិតាជាត្យត្រិព្រះនាមសុប្ប  
តិកៈ អគ្គមហេសីនាមព្រះនាងសុចិត្តា ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមសុប្បពុទ្ធ

ក្នុងនគរឈ្មោះអនោមៈ ព្រះជន្មាយុ ៦ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញចត្វាដោយ  
 ព្រះសិវិកា ធ្វើទុក្កភិរិយា ៦ ខែ ដើមរាំងធំជាពោធិ៍ព្រឹក្ស អគ្គសាវ័ត ២  
 រូប គឺ សោណៈ ១ ទុក្ខរៈ ១ ទេវង្គត ១ រូបឈ្មោះទេវសន្តៈ អគ្គសាវ័តា  
 ២ រូប គឺ រាមា ១ សមាលា ១ មានសាវ័តសន្តិបាត ៣ លើក ទី ១  
 មានព្រះទ័ណស្រព ៨០ ពាន់ឆ្នាំ ទី ២ មានភិក្ខុ ៧០ ពាន់រូប ទី  
 ៣ មានភិក្ខុ ៦០ ពាន់រូប ព្រះជន្មាយុប្រមាណ ៦០ ពាន់ឆ្នាំ ទើប  
 បរិនិព្វាន ។

សម័យនោះ ព្រះសុគតរបស់យើងទ្រង់កើតជាស្តេចព្រះនាម  
 សុទ្ធស្សនៈ បានប្រគេនចង្កាន់នឹងសំពត់ដល់ព្រះសង្ឃមានព្រះតួជា  
 ប្រធាន ហើយបួសក្នុងសំណាក់ព្រះជំនស្រីអង្គនោះ ព្រះតួទៅស្ស-  
 ក្នុងទ្រង់ទាយថា ស្តេចនេះនឹងបានត្រាស់ជាព្រះតួក្នុងអនាគតកាល  
 មិនខាន ។

២២- ព្រះពុទ្ធកក្កសិដ្ឋៈ

មាតាឈ្មោះនាងវិសាខា បិតាឈ្មោះអគ្គិទុក្ខព្រាហ្មណ៍ ភិរិយា  
 ឈ្មោះនាងកេចិនី បុត្រឈ្មោះទុក្ខរ ក្នុងនគរឈ្មោះខេមរភី ព្រះជន្មាយុ  
 ៤ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញចត្វាដោយយានរថ ធ្វើទុក្កភិរិយា ៨ ខែ ដើម  
 ច្រើសជាពោធិ៍ព្រឹក្ស អគ្គសាវ័ត ២ រូប គឺវិជ្ជា ១ សញ្ញវិទាម ១ ទេវង្គត  
 ១ រូប ឈ្មោះពុទ្ធិដ អគ្គសាវ័តា ២ រូប គឺសាមា ១ ចម្បនាមា ១ មាន



សាវ័នសន្និបាតវៃ ១ លើក មានព្រះវិណយស្រាស ៤០ ពាន់អង្គ ព្រះ  
ជន្មាយុប្រមាណ ៤០ ពាន់ឆ្នាំទើបចរិទ្ធាន ។

សម័យនោះ ព្រះសុគតរបស់យើងទ្រង់កើតជាក្សត្រ ព្រះនាម  
ខេមៈ បានប្រគេនទានដ៏ច្រើន មានបាត្រ ចីវរ ថ្នាំចង្កក ឈើតែមជា  
ដើមផលព្រះពុទ្ធកុកុសន្និបាតពាំងព្រះសង្ឃ ព្រះពុទ្ធកុកុសន្និបាតយ  
ថា ព្រះរាជានេះនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិទ្ធាន ។

២៣ - ព្រះពុទ្ធកោតាគមនៈ

មាតាឈ្មោះនាងឡត្តា បិតាឈ្មោះយញ្ញាទន្ធត្រាហ្មណ៍ ភរិយា  
ឈ្មោះនាងរុច្ឆិកា បុត្រឈ្មោះសត្តវហ ក្នុងនគរសោភវត្ត ព្រះជន្មាយុ  
៧ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញចេញផ្លាស់ដោយយានដំរី ធ្វើទុក្ខភរិយា ៦ ខែ ដើម  
ឧស្សា ជាពោធិ៍ត្រីក្ស អគ្គសាវ័ក ២ រូប គឺភិយោស ១ ឧស្សា ១  
ឧបដ្ឋាន ១ រូប ឈ្មោះសោតិដ្ឋ អគ្គសាវ័ក ២ រូប គឺនាងសមុទា ១ នាង  
ឡត្តា ១ មានសាវ័នសន្និបាតវៃ ១ លើក មានកិក្ខុជាព្រះវិណយស្រាស  
៧ ហ្មឺនអង្គ ព្រះជន្មាយុប្រមាណ ៧ ហ្មឺនឆ្នាំ ទើបចរិទ្ធាន ។

សម័យនោះ ព្រះគោតមសម្មាសម្ពុទ្ធរបស់យើងទ្រង់កើតជាក្សត្រ ព្រះ  
នាមបព្វតៈ បានយាងទៅរួបព្រះសង្ឃ ហើយស្តាប់ធម៌ទសនាដ៏ប្រ-  
សើរ បានប្រគេនទានដ៏ច្រើនគឺបាត្រសំពត់របស់សត្វសំពត់ចម្រុលជាដើម

ដល់ព្រះសង្ឃព្រមទាំងព្រះពុទ្ធ ។ ព្រះពុទ្ធសោនាគមនៈទ្រង់តាយថា  
ព្រះរាជានុវង្សនេះនឹងបានក្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិនខាន ។

២៤- ព្រះពុទ្ធកស្សប

មាតាឈ្មោះធនវតី បិតាជាព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះព្រហ្មទត្ត ភរិយា  
ឈ្មោះសុខន្ទា បុត្រឈ្មោះវិជិតសេន ក្នុងនគរពោធិសី ព្រះជន្មយុ  
២ ពាន់ឆ្នាំ ទើបចេញបញ្ចេញដោយប្រាសាទ ធ្វើទុក្ខភរិយា ៧ ថ្ងៃ  
ដើម្បីជ្រើសរើសព្រះធម៌ធម៌ អគ្គសាវ័ន២ រូប គិតស្ស១ ការព្វ១  
ឧបដ្ឋាន១ រូប ឈ្មោះសត្វមិត្ត អគ្គសាវ័ក២ រូប គិតសុខ១  
រូបវេលា ១ មានសាវ័តសុខ១ លើក មានព្រះវិណាស្រ៣ ២  
ពាន់អង្គ ព្រះជន្មយុ ២ ហ្នឹងឆ្នាំ ទើបចរិទិត្តាន ។

ឈរនោះ ព្រះសក្យមុនិរបស់យើងទ្រង់កើតជាមាណព ឈ្មោះ  
ដោតិបាល ជាអ្នករៀនមន្តចេះចប់ត្រៃវេទ ស្គាល់វែនដំនឹងភាកាសចេះ  
ជំនាញពារពេក ។ ត្រាតោះ យដិធរជាឧបដ្ឋានរបស់ព្រះពុទ្ធកស្សប  
បាននាំដោតិបាលមាណព ចូលទៅគាល់ព្រះជិនស្រីព្រះនាមគស្សប  
ហើយបួសក្នុងសំណាក់ព្រះជិនស្រីនោះ ជាអ្នកមានព្យាយាមធ្វើវិញ្ញាស  
ក្នុងវត្តក្នុងបំណង បានបំពេញកិច្ចក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធកស្សបនោះ ព្រះអង្គ  
ទ្រង់ឃើញសេចក្តីស្មារ្យខ្លាំង ទើបទ្រង់ព្យាបាលថា ដោតិបាលភិក្ខុ  
នេះនឹងបានក្រាស់ជាព្រះពុទ្ធក្នុងអនាគតកាលមិនខាន ។

២៥ - ព្រះពុទ្ធភោតម

ព្រះបាទតាមាមព្រះនាងមហាមាយា ព្រះបិតាព្រះនាមសុទ្ធាទនៈ  
 អគ្គមហេសីនាមព្រះនាងយសោធរា ព្រះរាជបុត្រព្រះនាមរាហុល ក្នុង  
 នគរកចិនវត្ត ព្រះជន្មយុវ ២៧ ឆ្នាំ ទើបចេញបញ្ជូន ដោយយានសេះ  
 ធ្វើកុរកិរិយា ៦ ឆ្នាំ ដើមពោធិ៍ជាពោធិ៍ព្រឹក្ស អគ្គសាវក ២ រូប គឺ  
 កោលីន ១ ឧបតិស្ស ១ ឧបជ្ជាត ១ រូប ឈ្មោះអាទន្ទ អគ្គសាវក ២  
 រូប គឺនាងទេមា ១ ឧប្បលវណ្ណា ១ មានសារពសន្និបាតតែ ១ លើក  
 មានព្រាហ្មស្រី ១២៥០ អង្គ ព្រះជន្មយុវប្រមាណ ១០០០ ឆ្នាំ  
 ទើបបរិនិព្វាន ។

ក្នុងសៀវភៅពុទ្ធប្បវត្តិសម្រាយថា ព្រះហោស្តារេសំយេនីទ្រង់  
 បរិនិព្វានក្នុងព្រះជន្មយុវ ៨០ ឆ្នាំ គឺព្រះជន្ម ២៧ ឆ្នាំចេញបញ្ជូន ធ្វើ  
 កុរកិរិយា ៦ ឆ្នាំ បានត្រាស់អនុគរសម្ពោធិ ហើយចំពេញកុរកិច្ច ២៥  
 ឆ្នាំ ទើបបរិនិព្វាន បូកមូលប្រវត្តិព្រះជន្ម ៨០ ឆ្នាំគត់ នៃក្នុងសុត្តន្តបិដក  
 ខុទ្ទកនិកាយពុទ្ធសិទ្ធិ ព្រះពុទ្ធថាវិក ២២ ព្រះអង្គទ្រង់ព្យាករណ៍ថា ព្រះ  
 លោកនាមរេសំយេនីមានព្រះជន្ម ១ ០០ ឆ្នាំ ។

( ភព្វឆ្នាំ ១៩៤៨ )

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១៧ ចុះថ្ងៃ ៥ រោច ខែចេត្រ ឆ្នាំជូតសិរិវិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ មាស . ខុន នាមឆាយា សុវណ្ណតេរ កើតឆ្នាំថោះ អាយុ  
៣២ ឆ្នាំ វស្សា ១៣ ជាចៅអធិការវត្តព្រៃចេតិយ ឃុំព្រៃចេតិយ  
ស្រុកខ្សាច់កណ្តាល កណ្តាល ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃ ១១ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូតសិរិវិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ ជ័ត - លាង នាមឆាយា ព្រហ្មដោតតេរ កើតឆ្នាំចអាយុ  
៣៧ ឆ្នាំ វស្សា ១៧ ជាចៅអធិការវត្តព្រៃស្លា ឃុំព្រៃញី ស្រុកពារាំង  
ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ២៨ ចុះថ្ងៃ ១១ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូតសិរិវិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ ចក់ - ម៉ៅ នាមឆាយា កាលតេរ កើតឆ្នាំចអាយុ ៣៧ ឆ្នាំ  
វស្សា ១៨ ជាចៅអធិការវត្តសម្តី ឃុំព្រៃតញី ស្រុកពារាំង ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ២៩ ចុះថ្ងៃ ១១ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូតសិរិវិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ គូច . យន្ត នាមឆាយា តូចដោត កើតឆ្នាំចអាយុ ២៨  
ឆ្នាំ វស្សា ២៧ ជាចៅអធិការវត្តជ្រៃ ឃុំព្រៃស្រឡិត ស្រុកពារាំង  
ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៣០ ចុះថ្ងៃ ១១ កើត ខែ ពិសាខ ឆ្នាំជូតសិរិទ្ធិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ ប៊ូ កែវ នាមនាយា ឥន្ទ្រជាក កើតឆ្នាំមមិកាយ ៣១ ឆ្នាំ  
វស្សា ១០ ជាចៅអធិការវត្តភារាំង ឃុំរកច ស្រុកភារាំង ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៣១ ចុះថ្ងៃ ១១ កើត ខែ ពិសាខ ឆ្នាំជូតសម្រិទ្ធិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ ជា - ខុន នាមនាយា មុត្តាបរញ្ញា កើតឆ្នាំរកាសាយ ៤០ ឆ្នាំ  
វស្សា ១៨ ជាចៅអធិការវត្តអន្លង់ជ្រៃ ឃុំព្រៃត្រជុំជ្រៃ ស្រុកព្រៃវែង  
ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៣២ ចុះថ្ងៃ ១១ ឯ ឆ្នាំជូតសម្រិទ្ធិស័ក តាំង  
លោកគ្រូ ឆឹម-ស៊ីយ នាមនាយា មន្ត្រីលបរញ្ញា កើតឆ្នាំថោះ កាយ ៤៦ ឆ្នាំ  
វស្សា ២២ ជាចៅអធិការវត្តព្រៃចំមួន ឃុំឧត្តុង្គ ស្រុកភារាំង ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៣៣ ចុះថ្ងៃ ១១ ឯ ឆ្នាំជូតសម្រិទ្ធិស័ក តាំងលោក  
គ្រូ សូរ-ខុយ នាមនាយា សុវណ្ណតេរ កើតឆ្នាំថោះ កាយ ៥២ ឆ្នាំ វស្សា  
១៣ ជាចៅអធិការវត្តតាមិត្យ ឃុំស្មោង ស្រុកកំបាយមារ ព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៣៤ ចុះថ្ងៃ ១១ ឯ ឆ្នាំជូតសម្រិទ្ធិស័ក តាំងលោក  
គ្រូ ឆឹម - ខ័ម នាមនាយា កេសរវរញ្ញា កើតឆ្នាំរោង កាយ ៥៧ ឆ្នាំ វស្សា  
៣៥ ជាចៅអធិការវត្តមន្ត្រីលបរញ្ញាយា ឃុំព្រៃត្រជុំជ្រៃ ស្រុកព្រៃវែង  
ព្រៃវែង ។

សញ្ញាបត្រលេខ ៣៧ ចុះថ្ងៃ ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំជូនសម្រេចស្ថិត កាំង  
លោក គ្រូ ម៉ុក - គុប ខាមធាយា បញ្ជាដាក់ កើតឆ្នាំជូនអាយុ ៧៧ ឆ្នាំ  
វស្សា ៥២ ជាចៅអធិការវត្តសារាមគោដៅ ឃុំលេខ ៣ ក្រុងភ្នំពេញ ។

សញ្ញាបត្រលេខ ២០ ចុះថ្ងៃ ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំជូនសម្រេចស្ថិត កាំងលោក  
គ្រូ ម៉ម - មួន ខាមធាយាសុធាម្មា កើតឆ្នាំ ១៧០៧ អាយុ ៣១ ឆ្នាំ វស្សា  
១០ ជាចៅអធិការវត្តព្រៃព្រា ឃុំព្រៃព្រា ស្រុកពារាំង ខេត្តព្រៃវែង ។

សញ្ញាបត្រលេខ ២១ ចុះថ្ងៃ ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំជូនសម្រេចស្ថិត កាំងលោក គ្រូ  
យ៉ម ខាមធាយា ចន្ទសុវណ្ណមុនី កើតឆ្នាំរកាអាយុ ៥២ ឆ្នាំ វស្សា ៣១ ជា  
ចៅអធិការវត្តព្រៃសំឡាញ ឃុំរកា ស្រុកពារាំង ខេត្តព្រៃវែង ។

សញ្ញាបត្រលេខ ២៧ ចុះថ្ងៃ ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំជូនសម្រេចស្ថិត កាំងលោក  
គ្រូ ម៉ុន - មូល ខាមធាយា សុវណ្ណបញ្ញា កើតឆ្នាំ ១៨៧៦ អាយុ ៦២ ឆ្នាំ  
វស្សា ២១ ជាចៅអធិការវត្តមន្ត្រី ឃុំមន្ត្រី ស្រុកមោសីហាក ខេត្ត  
ស្វាយរៀង ។

សញ្ញាបត្រលេខ ២៨ ចុះថ្ងៃ ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំជូនសម្រេចស្ថិត កាំងលោក  
គ្រូ គឹម-ពៅ ខាមធាយា ធម្មរកសរ កើតឆ្នាំ ១៧២២ អាយុ ២២ ឆ្នាំ វស្សា  
៦ ជាចៅអធិការវត្តស្វាយជុប ឃុំមន្ត្រី ស្រុកមោសីហាក ខេត្តស្វាយរៀង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៤៨ ចុះថ្ងៃ ៦ ធ្នូ ១៩៦១ ធ្វើដូកសម្រេចស្តីពី កាំងលោកគ្រូ  
 ណុប - ខុល ខាមនាយាធម្មត្ថេរ កើតឆ្នាំមមី អាយុ ៤២ ឆ្នាំ វស្សា ២០  
 ជាចៅអធិការវត្តត្រពាំងព្រីង ឃុំកង្កែបព្រៃស្រ ស្រុកអោសហែក  
 ខេត្តស្វាយរៀង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥០ ចុះថ្ងៃ ៦ ធ្នូ ១៩៦១ ធ្វើដូកសម្រេចស្តីពី កាំងលោកគ្រូ  
 ហៃ - គុន ខាមនាយា សិវបញ្ញាលេរ កើតឆ្នាំមមី អាយុ ៤៣ ឆ្នាំ វស្សា ២០  
 ជាចៅអធិការវត្តប្រាសាទ ឃុំត្រែកដំបូង ស្រុកស្រីសុខ្មរ ខេត្តកំពង់ចាម។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥១ ចុះថ្ងៃ ៧ រោច ខែពិសាខ ធ្វើដូកសម្រេចស្តីពី  
 កាំងលោកគ្រូ ខេត - យ៉ាន ខាមនាយា ព្រហ្មរក្សិកា កើតឆ្នាំវស្សា អាយុ ៤៤  
 ឆ្នាំ វស្សា ៧ ជាចៅអធិការវត្តមជ្ឈិមវៃ ឃុំក្បាលគោះ ស្រុកកៀនស្វាយ  
 ខេត្តកណ្តាល ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥២ ចុះថ្ងៃ ៨ រោច ខែពិសាខ ធ្វើដូកសម្រេចស្តីពី  
 កាំងលោកគ្រូ ប៉ុល - និន ខាមនាយា ជោតត្ថេរ កើតឆ្នាំជូក អាយុ ៤៥ ឆ្នាំ  
 វស្សា ២៧ ជាចៅអធិការវត្តកំពង់ធំ ឃុំកំពង់ធំ ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្ត  
 កំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៣ ចុះថ្ងៃ ៨ រោច ខែពិសាខ ធ្វើដូកសម្រេចស្តីពី  
 កាំងលោកគ្រូ ប៊ូ - លឿង ខាមនាយា ធម្មសត្តា កើតឆ្នាំឆ្នូរ អាយុ ៤៨ ឆ្នាំ  
 វស្សា ២៦ ជាចៅអធិការវត្តសង្ឃ្គានិ ឃុំកាំងក្រសាំង ស្រុកសុខុម  
 ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៤ ចុះចេញថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង ដំបូង  
នាមនាយក បញ្ញាវិយៈ កើតឆ្នាំ ១៩២៦ អាយុ ៣៧ វស្សា ១២ ជា គ្រូ  
សូត្រស្តាំ វត្តសង្កែ ឃុំកាំងត្រសាំង ស្រុកស្រុក ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៥ ចុះចេញថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង  
កៅ-ឡេក នាមនាយក បញ្ញាវិយៈ កើតឆ្នាំ ១៩២៦ អាយុ ៣៧ វស្សា ១១ ជា  
គ្រូសូត្រឆ្នើម ភៅវត្ត-ឃុំ-ស្រែច-ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៦ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង  
គ្រូសូត្រឆ្នើម ភៅវត្ត-ឃុំ-ស្រែច-ខេត្តត្បូងឃ្មុំ អាយុ ២២ វស្សា  
៣ ជា គ្រូសូត្រស្តាំ វត្តត្រពាំង ឃុំលាជ ស្រុកក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង  
សិវិកា គ្រូសូត្រឆ្នើម ភៅវត្ត-ឃុំ-ស្រែច-ខេត្តត្បូងឃ្មុំ អាយុ ២២ វស្សា  
៧ ជា គ្រូសូត្រស្តាំ វត្តត្រពាំង ឃុំលាជ ស្រុកក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៨ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង  
គ្រូសូត្រឆ្នើម ភៅវត្ត-ឃុំ-ស្រែច-ខេត្តត្បូងឃ្មុំ អាយុ ២២ វស្សា  
១៣ ជា គ្រូសូត្រស្តាំ វត្តត្រពាំង ឃុំលាជ ស្រុកក្រវាញ ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៥៩ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៦៦ គ្រប់គ្រង  
គ្រូសូត្រឆ្នើម ភៅវត្ត-ឃុំ-ស្រែច-ខេត្តត្បូងឃ្មុំ អាយុ ២២ វស្សា ៣៧



ជាចៅអធិការវត្តភ្នំពោធិ៍ ឃុំព្រៃជើងក្រាន ស្រុមស៊ុនធីណ្ណាល  
ខែព្រៃព្រៃវែង ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៧៦ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
ហ៊ុយ - បុម នាមនាយាធម្មបិរតា កើតឆ្នាំខាល អាយុ ៥៥ វស្សា ៧  
ជាគ្រូសូត្រនៃវត្ត - ឃុំ - ស្រុក - ខែត្រដដែល ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៧៧ ចុះថ្ងៃ សុក្រ ៣ កើត ខែភាសាធិ ឆ្នាំជូត  
សំរិទ្ធិស័ក តាំងលោកគ្រូ លន់ - ខែ នាមនាយាសរធម្មដោត កើតឆ្នាំកុរ  
អាយុ ២៦ វស្សា ៥ ជាចៅអធិការ វត្តប្រជុំសាលា ឃុំលេខ ៧ ជ្រោយចង្វារ  
ក្រុងភ្នំពេញ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៧៨ ចុះថ្ងៃអង្គារ ៦ រោច ខែភាសាធិឆ្នាំជូតសំរិទ្ធិស័ក  
តាំងលោកគ្រូ វ៉ង់ - ហ៊ុន នាមនាយា សុវណ្ណដោត កើតឆ្នាំប អាយុ ៥១ វស្សា  
២៦ ជាចៅអធិការ វត្តទួលអណ្តែត ឃុំទឹកក្រហម ស្រុកជាំក្សាន្ត  
ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ៧៩ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ តែវ - ធីត  
នាមនាយា ព្រហ្មសី កើតឆ្នាំប អាយុ ២៧ វស្សា ៦ ជាចៅអធិការ  
វត្តពោធិ៍ ឃុំព្រៃមេ ស្រុកជាំក្សាន្ត ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០២ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែលតាំងលោកគ្រូ  
មាស - សុខ នាមនាយា សសទ្ធម្ម កើតឆ្នាំប អាយុ ៧៥ វស្សា ៥៣  
ជាចៅអធិការវត្តព្រះឥន្ទ្រិន័ ឃុំក្របី ក្រុងស្រែកចេច ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៣ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
ចាន់-ព្រី ឆាមឆាយា ធម្មតោ កើតឆ្នាំរោង អាយុ ៤១ វស្សា ២០ ជា  
ចៅអធិការវត្តសុវណ្ណគិរី ឃុំស្រែចែប ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៤ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
សៅ-ស៊ូ ឆាមឆាយាធម្មតោ កើតឆ្នាំឆ្នាំ អាយុ ៣៦ វស្សា ១៥ ជា  
ចៅអធិការវត្តសិលាខិម្ព ឃុំភ្នំបី ស្រែចែប ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៥ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
ចាន់-ឈ ឆាមឆាយាធម្មនិយ កើតឆ្នាំច អាយុ ២៧ វស្សា ៦ ជា  
ចៅអធិការវត្តសំពៅកែវ ឃុំពើក ស្រែចែប ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៦ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
ព្រី-ចិន ឆាមឆាយាធម្មតោ កើតឆ្នាំកុរ អាយុ ២៦ វស្សា ៤ ជា  
ចៅអធិការវត្តខ្យង ឃុំប្រាច ស្រែចែប ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៧ ចុះកាលបរិច្ឆេទដដែល តាំងលោកគ្រូ  
ធួន-ភ៊ុល ឆាមឆាយាធម្មប្បញ្ញា កើតឆ្នាំថ្កុត អាយុ ២៥ វស្សា ២  
ជាចៅអធិការវត្តទួលខិម្ព ឃុំម្លូង្រា ស្រែចែប ខេត្តកំពង់ធំ ។

សញ្ញាប័ត្រលេខ ១០៨ ចុះថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៨ រោច ខែអាសាធ ឆ្នាំជូត  
សំរឹទ្ធិស័ក តាំងលោកគ្រូ ឆន់-សុខ ឆាមឆាយាធម្មប្បញ្ញា កើតឆ្នាំថោះ  
អាយុ ២៦ វស្សា ១២ ជាចៅអធិការវត្តគុន ឃុំជ្រៅជ្រក ស្រែចំព្រាង  
ខេត្តឧត្តរាល ។

(មានត)